

TRANSCRIPTION AND TRANSLATION OF
BURLEY'S LATE COMMENTARY ON *DE INTERPRETATIONE* (SELECTIONS)¹

Expositio super Librum *Perihermeneias*,
Capitula 1-3

Gualterus Burlaeus

Ex 'Super Artem Veterem Porphyrii et Aristotelis',
Venedig, 1497

<Capitulum 1: Prologus>

Explanation of the *Perihermeneias*,
Chapters 1-3

Walter Burley

From 'Concerning the Old Logic of Aristotle and
Porphyry', Venice, 1497

<Chapter 1: Prologue>

<Primum oportet constituere quid sit nomen>²

{Iste liber}³ quem <ad>⁴ praesens intendimus <breviter>⁵
exponere {est}⁶ de enunciatione tanquam de subiecto. Sed quia

First it is necessary to establish what a noun is.

This book, which at present we intend to set out briefly, has
as its subject the statement. But because Boethius says that

¹ The base text for this appendix is the 1497 Venice edition of Burley's late commentary on the old logic (i.e., the *Super Artem Veterem*). However, I also include disagreements in the sections I have translated between that text and two earlier manuscripts: Magdalen 146 ('A'), written during the late fourteenth or early fifteenth century, and Canon Misc 460 ('B'), written during the fifteenth century. I indicate that one or more manuscripts omit a section of the text found in the 1497 edition with square brackets ([]), where anything within the brackets is found in the 1497 edition but is not found in the relevant manuscript(s). Occasionally, one manuscript will omit a word or phrase, while the other includes a variation. In that case, I include the variant in the footnote, indicating which manuscript contains the variant and which manuscript contains the omission. I indicate that one or more of the manuscripts includes text not found in the 1497 edition with corner brackets (<>), including within those brackets the text found in the relevant manuscript(s). When an omission is not at issue, I indicate a variation between one or more manuscripts and the 1497 edition with brace brackets ({}), placing the manuscript variant(s) in a footnote. I ignore mere differences in word order (e.g. 'subiectum et praedicatum' vs. 'praedicatum et subiectum') among the texts.

² A; 'primum oportet constituere': B

³ 'liber Perihermeneias': A; 'librum Perihermeneias': B

⁴ A, B

⁵ A, B

Boethius dicit quod interpretatio est hic subiectum, {notandum est}⁷ quod interpretatio dicitur {triplex}⁸. Uno modo interpretatio est expositio unius linguae per aliam. Alio modo idem est quod vox significativa, et hoc sive sit]⁹ vox complexa sive incomplexa, et <ideo>¹⁰ isto modo sic describitur – **Interpretatio est vox litterata {cum interpretatione}¹¹ significandi prolata** – et sic quaelibet vox {qui}¹² per se aliquid significat {ex impositione}¹³ sive sit complex sive incomplexa dicitur interpretatio. Sed interiectiones, coniunctiones et huiusmodi <et>¹⁴ etiam voces naturaliter significantes {et}¹⁵ voces animalium brutorum non debent dici interpretationes. Tertio modo interpretatio idem est quod vox litterata verum vel falsum significans, et isto <tertio>¹⁶ modo sola enunciatio est interpretatio, et nomina et verba non sunt interpretationes, sed sunt [termini et]¹⁷ principia {interpretationis}¹⁸.

interpretation is the subject of this book, we need to note that interpretation is spoken of in three ways. In one way, an interpretation is the exposition of one tongue by another. In another way, an interpretation is the same as a significative utterance, regardless of whether it is a complex utterance or a non-complex utterance, and it is described in this way here: **an interpretation is a written utterance signifying a spoken utterance**, and so each utterance which per se signifies something by imposition is called an interpretation, whether it is complex or non-complex. But interjections, conjunctions and things of this sort (also utterances signifying naturally, such as the utterances of brute animals) ought not be called interpretations. In a third way, an interpretation is the same as a written utterance signifying something true or something false, and in this way a statement alone is an interpretation, and nouns and verbs are not interpretations, but are principles of interpretation.

⁶ ‘et’: B

⁷ ‘sciendum’: A; ‘sciendum est’: B

⁸ ‘tripliciter’: A, B

⁹ B

¹⁰ B

¹¹ ‘imaginatione’: B

¹² ‘quae’: A, B

¹³ ‘in expositione’: A

¹⁴ A

¹⁵ ‘ut’: A, B

¹⁶ A

¹⁷ A, B

¹⁸ ‘interpretationum’: B

Si ergo quaeratur quod est subiectum {huius}¹⁹ scientiae, dicendum <est>²⁰ quod scientiae hic traditae est duplex subiectum, scilicet subiectum commune et subiectum speciale. Subiectum commune est illud quod continet omnia de quibus {in isto libro consideratur}²¹. Subiectum speciale est illud cuius cognitio principaliter {inquiritur}²² in {isto}²³ libro. Unde interpretatio secundum quod est communis ad quamlibet vocem significantem ad placitum sive sit complexa sive incomplexa est subiectum [commune]²⁴ huius libri. Sed interpretatio tertio <modo>²⁵ dicta <scilicet>²⁶ secundum quod est idem quid enuntiatio, est subiectum principale hic, et [est]²⁷ speciale.

Iste liber continet duos libros {partiales}²⁸. In primo determinatur de principiis et speciebus enunciationis absolute. In secundo ibi: **Quoniam <de capitulo>²⁹ autem affirmatio**, determinatur de enunciatione coniuncta {ad aliquod}³⁰ sibi additum, [ut ad terminum modalem vel oppositionem]³¹.

Therefore if one asks what the subject of this science is, we must say that the subject of the science set out in this work is of two sorts, namely, a general subject and a specific subject. The general subject is that which contains everything which is *per se* defined in this science. The specific subject is that which the understanding principally inquires into in this book. Hence interpretation insofar as it is common to every conventionally significant utterance, whether it is complex or non-complex, is the general subject of this book. But interpretation stated in the third way, according to which it is the same as what a statement is, is the principal and specific subject of this work.

This book contains two smaller books. In the first book, Aristotle defines the principles and species of a statement absolutely. In second book, which begins **Since an affirmation**, Aristotle defines a statement linked with something added to it. Hence in the first book Aristotle

¹⁹ 'istius': B

²⁰ B

²¹ 'determinatur in hac scientia': A; 'per se determinatur in hac scientia': B

²² 'requiritur': B

²³ 'hoc': B

²⁴ B

²⁵ A

²⁶ A

²⁷ B

²⁸ 'speciales': B

²⁹ B

³⁰ 'per aliquid': A, B

³¹ A, B

{Unde}³² in primo libro determinatur de enunciatione absolute, et in secundo <libro>³³ determinatur de habitudine {et}³⁴ {contrarietate}³⁵ enunciationum adinvicem. Liber primus continet duos tractatus. In primo determinatur de principiis enunciationis <et eius speciebus>³⁶. In secundo ibi: **Est autem enunciatio [non omnis]**³⁷, determinatur de <ipsa>³⁸ enunciatione et eius speciebus. Primus tractatus continet tria capitula. In primo <capitulo>³⁹ ponitur proemium. {<Et>⁴⁰ in secundo investigatur quaedam {descriptiones nominis et verbi}⁴¹, quae sunt partes {orationis}⁴²}⁴³. In tertio <capitulo>⁴⁴ ibi: **Oratio est vox**, determinatur de oratione quae est genus propinquum enunciationis. Capitulum primum continet tres partes. In prima {ponit}⁴⁵ proemium. In secunda ibi: **Sunt ergo ea**, {investigat}⁴⁶ quoddam commune nomini et verbo et etiam <ipsi>⁴⁷ enunciationi, quod est significare ad placitum. Et per hoc investigatur genus remotum enunciationis

defines a statement absolutely, and in the second book he defines the quality and quality of a statement and then the contrariety of a statement, one after the other. The first book contains two tracts. In the first tract, Aristotle defines the principles of a statement and its species. In the second, which begins **And yet not every statement**, the statement and its species themselves are defined. The first tract contains three chapters. In the first chapter, Aristotle gives the introduction. In the second, he investigates certain things common to nouns and verbs, which are the integral parts of a statement. In the third, which begins **A sentence is an utterance**, Aristotle defines the sentence, which is the nearest genus of a statement. The first chapter contains three parts. In the first, Aristotle provides an introduction. In the second, which begins **Therefore those are**, he investigates a property common to a noun, a verb, and a

³² ‘et sic’: A; ‘ut sic’: B

³³ B

³⁴ ‘seu’: A

³⁵ ‘consequentia’: A

³⁶ B

³⁷ B

³⁸ A; ‘prima’: B

³⁹ A

⁴⁰ B

⁴¹ ‘communia nomina et verba’: B

⁴² ‘integrales enunciationis, scilicet de nomine et verbo’: B

⁴³ ‘et investigatur quaedam communia nomini et verbo, quae sunt partes integrales enunciationis. In secundo capitulo ibi: Nomen est vox, determinatur de partibus integralibus enunciationis, scilicet de nomine et verbo’: A

⁴⁴ A, B

⁴⁵ ‘ponitur’: A; ‘promittitur’: B

⁴⁶ ‘investigatur’: A

⁴⁷ A

quod est vox significativa ad placitum. In tertia <parte>⁴⁸ ibi, **est autem quemadmodum**, ostendit diversitatem [in]⁴⁹ significando inter voces significantes ad placitum cuiusmodi sunt nomen <et>⁵⁰ verbum et enunciatio. In prima igitur parte {praemittit}⁵¹ proemium in quo {exponit}⁵² <ea>⁵³ de quibus postea est determinaturus, et proponit quattuor [partes]⁵⁴. Primo {ponit}⁵⁵ partes integrales sui subiecti quae sunt nomen et verbum. Secundo proponit partes subiectivas sui subiecti quae sunt affirmatio et negatio, scilicet propositio affirmativa et <propositio>⁵⁶ negativa. Tertio proponit suum subiectum de quo principaliter intendit determinare, quod est enunciatio. Quarto proponit genus <sui>⁵⁷ subiecti quod est oratio. Unde de quolibet istorum oportet constituere quid sit <et primo oportet constituere quid sit>⁵⁸ nomen et quid [sit]⁵⁹ verbum.

statement, which is to signify conventionally. And through this he investigates a remote genus of a statement, which is the conventionally significative utterance. In this third, which begins **Yet how is it**, Aristotle sets out how conventionally significant utterances – nouns, verbs, and statements – differ in the way in which they signify. Therefore, in the first part, he gives a prologue, in which he set out four notions that must be defined later. First, he sets out the integral parts of the subject of this science, which are the noun and the verb. Second, he sets out the subjective parts of the subject of this science, which are affirmation and negation, namely, an affirmative statement and a negative statement. Third, he sets out the subject itself which first and foremost he means to define, which is the statement. Fourth, he sets out the genus of the subject, which is a sentence. Hence for each of these it is necessary to establish what a noun is and what a verb is.

⁴⁸ A, B

⁴⁹ B

⁵⁰ A

⁵¹ ‘praemittitur’: A, B

⁵² ‘proponit’: A, B

⁵³ A

⁵⁴ A, B

⁵⁵ ‘proponit’: A, B

⁵⁶ B

⁵⁷ A, B

⁵⁸ A, ‘et primo quod sit’: B

⁵⁹ A, B

Notandum sunt hic tria. <Et>⁶⁰ primo notandum est secundum Boethium {supra}⁶¹ predicamenta [et hic]⁶², quod philosophus in praedicamentis <et etiam hic>⁶³ determinat de vocibus incomplexis <sed diversimode. In praedicamentis enim determinat de incomplexis>⁶⁴ quae sunt nomina rerum, et hic determinat de incomplexis quae sunt nomina nominum, hoc est, quae sunt communia solum vocibus significationis ad placitum, cuiusmodi sunt nomen et verbum.

Ad cuius evidentiam est sciendum <secundum Boethium item>⁶⁵ quod quaedam sunt nomina primae impositionis, et quaedam sunt nomina secundae impositionis. [Nam]⁶⁶ nomina secundae impositionis sunt nomina <quae>⁶⁷ solum <significant>⁶⁸ communia signis ad placitum <k3rb> institutis vel eorum <propriis>⁶⁹ accidentibus, cuiusmodi sunt ‘nomen’ et ‘verbum’. Ista {nam}⁷⁰ solum sunt communia solum nomini et verbo significantibus ex institutione, et ideo sunt nomina secundae impositionis [vel intentionis]⁷¹. Illa vero nomina quae

We need to note three things here. First, we need to note that, according to Boethius when he comments on the *Categories*, both in the *Categories* and here, Aristotle defines non-complex utterances, but in different ways. For, in the *Categories*, Aristotle defines non-complex utterances which are names of things, and in this work he defines non-complex utterances which are names of names, that is, which are only common to conventionally significative utterances, of which kinds are nouns and verbs.

For evidence of this, we need to recognize that certain utterances are names of first imposition, and certain utterances are names of second imposition. Names of second imposition are names which signify things common only to signs instituted conventionally, or to accidents of them, of which sort are ‘noun’ and ‘verb’. For these are common only to a noun and a verb signifying by institution, and therefore they are names of second imposition. Yet those nouns which are common both to conventionally

⁶⁰ B

⁶¹ ‘super’: A, B

⁶² A, B

⁶³ A, B

⁶⁴ A, B

⁶⁵ A, ‘secundum Boethium’: B

⁶⁶ A, B

⁶⁷ A, B

⁶⁸ A, ‘sunt’: 406

⁶⁹ A, B

⁷⁰ ‘enim’: A, B

⁷¹ A, B

sunt communia tam {vocibus}⁷² significativis ad placitum quam vocibus {significativis}⁷³ naturaliter non {dicitur}⁷⁴ nomina secundae impositionis cuiusmodi sunt {haec}⁷⁵ nomina: ‘sonus’, [‘vox’,]⁷⁶ et {cetera}⁷⁷. Utrum autem nomina <significantia>⁷⁸ {communialia}⁷⁹ vocibus {significativis}⁸⁰ ad placitum {sint}⁸¹ nomina primae {intentionis}⁸² vel secundae, cuiusmodi sunt ‘numerus’, ‘figura’, ‘casus’, et huiusmodi secundum de eis loquitur grammaticus, dubium est. Et potest dici quod sunt nomina secundae impositionis eo quod solum consequuntur nomina significativa ad placitum, {neque}⁸³ imponuntur ad significandum antequam huiusmodi nomina quibus accidunt imponuntur ad significandum. Nomina primae impositionis sunt nomina rerum, accipiendo rem secundum quod distinguitur ab signis ad placitum significantibus. Et dividitur {in nomen primae intentionis et nomen secundae intentionis}⁸⁴. Nomen primae intentionis est nomen rei quae non est nata esse signum pro {quo}⁸⁵ {supponit}⁸⁶, cuiusmodi

significantive utterances and to naturally significantive utterances (such as ‘sound’, ‘utterance’, etc.) are not called names of second imposition. But there is some doubt whether names signifying accidents of conventionally significantive utterances (of which sort are ‘number’, ‘figure’, ‘case’, and of the kind about which the grammarian discusses) are names of first imposition or second imposition. And it can be said that names of second imposition are those which only follow conventionally significantive nouns, nor are they imposed to signifying before nouns of that sort, by which they happen, are imposed to signifying. Names of first imposition are names of things, by taking ‘thing’ according to which it is distinguished from signs signifying conventionally. And a name of first imposition is divided, because, among names of first imposition, some are names of first intention, and some are names of second intention. A name of first

⁷² ‘nominibus’: B

⁷³ ‘significantibus’: A

⁷⁴ ‘dicuntur’: B

⁷⁵ ‘huiusmodi’: A

⁷⁶ A

⁷⁷ ‘huiusmodi’: B

⁷⁸ B

⁷⁹ ‘accidentia’: A, B

⁸⁰ ‘significantibus’: A

⁸¹ ‘sunt’: A

⁸² ‘impositionis’: B

⁸³ ‘nec’: A, B

⁸⁴ ‘nomen primae impositionis, quia nominum primae impositionis, quaedam sunt nomina primae intentionis et quaedam sunt nomina secundae intentionis’: A, B

⁸⁵ ‘aliquo’: A, B

⁸⁶ ‘supponens’: A, B

sunt ‘homo’, ‘animal’, ‘album’, ‘nigrum’ et huiusmodi, et etiam nomina communia {his}⁸⁷ rebus quae <non>⁸⁸ sunt signa [ad placitum significantia]⁸⁹, {ut sunt nomina}⁹⁰ transcendentia ut ‘ens’, ‘unum’, ‘aliquid’ <‘res’>⁹¹ et huiusmodi sunt nomina primae intentionis. [Sed]⁹² {nomina}⁹³ secundae intentionis {sunt nomina}⁹⁴ ad placitum {significantia}⁹⁵ conceptum vel intentionem animae, vel [aliquid]⁹⁶ commune {his}⁹⁷ conceptibus ex quibus componitur propositio in anima, et huiusmodi nomina sunt ut ‘genus’, ‘species’, ‘predicabile’, ‘subiectibile’ <et huiusmodi>⁹⁸. Et illud dico supposito quod universalia {sint}⁹⁹ sole intentiones animae, ut plurum dicunt. Supposito tamen quod universalia sint res extra animam, {quod verius est}¹⁰⁰, dicendum quod nomen primae intentionis est nomen rei ut cadit sub primo conceptu intellectus. Et nomen secundae intentionis est nomen rei ut cadit sub secundario conceptu intellectus. Verbi gratia, hoc nomen, ‘homo’, significat rem extra ut concipitur absolute, et sic est sub primario conceptu intellectus. Et hoc nomen, ‘species’,

intention is a name of a thing which is not suited to be a sign suppositing for something else, such as ‘human’, ‘animal’, ‘the white’, ‘the black’, and names of that sort. Moreover, names common both to things which are not conventional signs and to things which are conventional signs, such as transcendental names (for example, ‘being’, ‘one’, ‘something’ and names of that sort) are name of first intention. But a name of second intention is a name conventionally signifying a concept or intention of the mind, or something common to those concepts from which a statement in the soul is composed, and names of this sort are ‘genus’, ‘species’, ‘predicable’, [and] ‘subjectible’. And whether one says that universals are only in the mind, as many say, or that universals are things outside the mind, which I believe is more likely, one should say that a name of first intention is a name of a thing as it falls under a primary concept of the intellect, and a name of second intention is a name of a thing as it falls under a secondary

⁸⁷ ‘huiusmodi’: A

⁸⁸ A, B

⁸⁹ B

⁹⁰ ‘et rebus quae sunt signa ad placitum, cuiusmodi sunt’: A, B

⁹¹ A, B

⁹² A, B

⁹³ ‘nomen’: A, B

⁹⁴ ‘est nomen’: A, B

⁹⁵ ‘significans’: A, B

⁹⁶ A

⁹⁷ ‘huiusmodi’: A, B

⁹⁸ A

⁹⁹ ‘sunt’: A

¹⁰⁰ ‘sicut verius credo’: A, B

significat rem ut comparatur ad [intellectum per]¹⁰¹ individua quibus est quod commune, et sic est nomen rei ut cadit sub secundo conceptum intellectus, et ideo est nomen secundae intentionis. Ex praedictis igitur apparet quod nomen distinguitur in nomen primae impositionis et <in>¹⁰² nomen secundae impositionis. Et nomen primae impositionis distinguitur in nomen primae intentionis et nomen secundae intentionis. Nomina secundae impositionis sunt nomina solum communia signis ad placitum institutis et eorum accentibus. Nomina primae impositionis sunt nomina communia rebus extra animam et conceptibus animae <et>¹⁰³ transcendentibus quae sunt communia rebus et signis ad placitum [significantibus]¹⁰⁴.

Secundo est notandum quod nomen accipitur dupliciter, scilicet communiter {et stricte. Communiter accipitur}¹⁰⁵ pro quaelibet voce significativa ad placitum et sic est commune cuilibet parti orationis, et sic accipitur in ista divisione {quod aliquod}¹⁰⁶ est nomen primae impositionis et quoddam <est

concept of the intellect. For example, this name, ‘human’, signifies a thing outside the mind as it is conceived absolutely, and so it is under a primary concept of the mind. And this name, ‘species’, signifies a thing as it compared to an individual by which it is common, and so it is a name of a thing as it falls under a secondary concept of the intellect, and therefore it is a name of second intention. From what has been said, therefore, it appears that the noun is distinguished into a name of first imposition and a name of second imposition. And a name of first imposition is distinguished into a name of first intention and a name of second intention. Names of second imposition are names common only to signs instituted conventionally, and to accidents of them. Names of first imposition are names common to things outside the soul, to concepts of the soul, and to transcendentals, which are common to things and to conventional signs.

Second, we must note that ‘noun’ is used in two ways, namely generally for each conventionally significative utterance, and in that sense it is common to each part of a sentence, and it is used in this way in the division just mentioned, that something is a name of first imposition and

¹⁰¹ A

¹⁰² B

¹⁰³ A, B

¹⁰⁴ A, B

¹⁰⁵ B

¹⁰⁶ ‘quoddam’: A, B

nomen¹⁰⁷ secundae <impositionis¹⁰⁸. Alio modo accipitur stricte secundum quod distinguitur contra alias partes orationis.

Tertio est notandum quod hic philosophus sub nomine comprehendit indifferenter nomen et pronomen. Diffinitio {nam}¹⁰⁹ nominis hic data est communis tam nomini quam pronomini, et sub verbo comprehendit participium. Unde <quia¹¹⁰ philosophus hic determinat de simplici enunciatione, sufficit ut de illis determinet ex quibus necessario {constet}¹¹¹ enunciatio, et huiusmodi sunt nomen et pronomen, verbum et participium, et ideo magis de his determinat quam de aliis partibus {orationis}¹¹².

Sunt ergo ea quae in voce [earum sunt in anima passionum notae, et ea quae scribuntur eorum in voce]¹¹³.

Haec est secunda pars huius capituli in qua philosophus investigat quoddam commune nomini et verbo et enunciationi, quod est significare ad placitum, et continet duas particulas. In prima ponit ordinem signorum in significando, scilicet {eorum quae scribuntur et eorum quae proferuntur et passionum

¹⁰⁷ B

¹⁰⁸ B

¹⁰⁹ ‘enim’: A, B

¹¹⁰ A

¹¹¹ ‘constat’: A, B

¹¹² ‘enunciationis’: A, B

¹¹³ A, B

something is a name of second imposition. More strictly, it is used to mean that which it is distinguished from the other parts of a sentence.

Third, we must note that, in this work, by ‘noun’, Aristotle includes indifferently nouns and pronouns. For the definition of a noun given in this work is common both to a noun and to a pronoun, and by ‘verb’, he includes the participle. Hence, in this work, Aristotle defines what suffices for a simple statement, so that he defines those in which a statement necessarily consists, and of this sort are the noun and the pronoun, the verb and the participle, and therefore he more so deals with those parts of speech than others.

Therefore those which are in an utterance are marks of affections in the soul, and those which are written of those in an utterance.

This is the second part of this chapter, in which Aristotle investigates something which the noun, the verb and the statement all share, which is that they signify conventionally, and this second part contains two smaller parts. In the first part, he sets out the order of signs in

animae vel conceptuum}¹¹⁴. In secunda <particula>¹¹⁵ ibi **et quemadmodum <nec litteram>**¹¹⁶ ponit diversitatem signorum predicatorum in significando. In prima igitur particula philosophus narrando {dicens}¹¹⁷ sic, **Sunt ergo ea quae sunt in voce {eorum}**¹¹⁸ **quae sunt in anima passionum notae**, ergo in proposito non dicit ordinem {illationis sequentium}¹¹⁹, sed magis [dicit]¹²⁰ ordinem continuationis sequentium cum praecedentibus. Quia {nam}¹²¹ {promisit}¹²² se determinaturum de nomine et verbo <et>¹²³ continuando se ad precedentia dicit <quod>¹²⁴ **ea quae sunt in voce**, et cetera, quod exponit tripliciter. Uno modo quod nomina et verba quae sunt in voce sicut inferiora <sunt>¹²⁵ in suo superiori sunt notae passionum animae. Secundo [modo]¹²⁶ exponitur sic: nomina et verba {quae sunt in vocesicut res artificialis in re naturali. Vox enim est naturalis. Nomina et verba sunt ex institutione primi impositionis, et artificiale est in re naturali. Sunt notae passionum animae}¹²⁷. Tertio <modo>¹²⁸

signifying, namely, of written utterances, and of spoken utterances, and of affections of the soul, or concepts. In the second, which begins **and how**, he sets out a diversity of the categories of signs in signifying. Therefore, in the first part, Aristotle, by putting the claim in this way – **Therefore those which are in speech are marks of passions which are in the soul** – does not express the order by which they are acquired by us, but rather expresses the order in which they follow one another in succession. For it is because he sets for himself the task of describing the order in which signs follow one another that he says **those which are in speech**, etc. This can be explained in three ways. In one way, that nouns and verbs which are in speech are marks of affections of the soul in the way that inferiors are in their superiors. Second, it can be explained like this: nouns and verbs are artificial things made by the institution of man, and an utterance is a natural thing, and artificial things are

¹¹⁴ ‘vorum scripturarum et vorum prolatarum et conceptuum animae’: A, B

¹¹⁵ A

¹¹⁶ A, B

¹¹⁷ ‘dicit’: A, B

¹¹⁸ ‘earum’: B

¹¹⁹ ‘consequentiae’: A, B

¹²⁰ B

¹²¹ ‘enim’: A, B

¹²² ‘praemisit’: A, B

¹²³ B

¹²⁴ A, B

¹²⁵ A

¹²⁶ A, B

¹²⁷ ‘sunt res artificiales factae ab institutione hominum, et vox est res naturalis, et res artificiales sunt in re naturali. Ideo dicit quod nomina et verba quae sunt in voce sicut res artificialis est in re naturali sunt notae passionum animae’: A, B

¹²⁸ A, B

{exponitur}¹²⁹ accipiendo ‘vocem’ pro prolotione, [et]¹³⁰ tunc est sensus: **ea quae sunt in voce**, scilicet <nomina et verba quae habent esse in prolotione, hoc est>¹³¹ nomina et verba prolata sunt notae passionum animae, et haec expositio magis concordat textui [Aristotelis]¹³². Dicit igitur philosophus quod nomina et verba quae sunt in voce, hoc est, in prolotione sunt notae passionum animae, hoc est, conceptuum animae quae sunt similitudines rerum. Et ea quae scribuntur eorum quae sunt in voce, hoc est nomina et verba scripta, significant nomina et verba prolata, <hoc est, sunt notae rerum naturalium, scilicet, passionum>¹³³. Talem igitur ordinem signorum <in significando>¹³⁴ {assignat}¹³⁵ hic Aristoteles, scilicet quod passiones animae, hoc est similitudines rerum existentium in anima significant res extra, et nomina et verba prolata significant passiones animae, <et nomina et verba scripta significant nomina et verba prolata>¹³⁶, et {illud}¹³⁷ non solum est verum de nominibus et verbis quae sunt partes enunciationis, sed etiam [est]¹³⁸ verum de ipsa enunciatione. Nam enunciatio prolata significat {orationem}¹³⁹ in mente quae est quaedam passio mentis, et enunciatio scripta significat enunciationem prolatam.

¹²⁹ ‘accipitur’: B

¹³⁰ B

¹³¹ A

¹³² A, B

¹³³ B

¹³⁴ A, B

¹³⁵ ‘innuit’: A, ‘habuit’: B

¹³⁶ A, B

¹³⁷ ‘istud’: B

¹³⁸ B

¹³⁹ ‘enunciationem’: A, B

in a natural thing. Therefore, Aristotle says that nouns and verbs which are in an utterance, just as artificial things are in a natural thing, are marks of affections of the soul. Third, this text can be explained by taking ‘utterance’ for speech, and then this is the sense: those which are in speech, namely, spoken nouns and verbs, are marks of affections of the soul, and this explanation fits better with the text of Aristotle. Therefore Aristotle says that nouns and verbs which are in an utterance, that is, in speech, are marks of affections of the soul, that is, concepts of the mind which are similitudes of things. And those which are written are signs of those which are in speech, that is, in written nouns and verbs signify spoken nouns and verbs. Therefore Aristotle here assigns an order of signs of this sort, namely, that affections of the soul, that is, similitudes of things existing in the soul, signify things outside the soul, and spoken nouns and verbs signify affections of the soul, and that is true not only about nouns and verbs which are parts of a statement, but also it is true about the statement itself. For a spoken statement signifies a sentence in the mind, which is a certain affection of the soul, and a written

Notandum est hic quod passio animae {potest dupliciter accipi}¹⁴⁰, quantum ad {praesens}¹⁴¹ spectat. Uno modo pro affectione appetitus, et sic desiderium, amor, <et>¹⁴² concupiscentia, ira et huiusmodi dicuntur passiones animae. Alio modo accipitur pro dispositione intellectus, scilicet pro similitudine rei in intellectu representante rem extra [animam]¹⁴³, et sic accipitur in proposito.

Secundo est intelligendum quod nomen et verbum significare passiones animae dupliciter potest intelligi. Uno modo quod nomen et verbum {significant}¹⁴⁴ passiones animae tanquam illa {quae}¹⁴⁵ imponuntur primo ad significandum. Alio modo potest intelligi quod significant passiones animae tanquam illa mediantibus quibus imponuntur ad significandum. Primo <modo>¹⁴⁶ non est necesse nomen et verbum significare passiones animae, quia ex quo nomen et verbum significant ad placitum, possunt indifferenter imponi ad significandum rem extra [animam]¹⁴⁷ et ad significandum passiones animae. Istud confirmatur, nam res extra per prius intelligitur quam passio quae est in anima quia res extra intelligitur directe et passio

¹⁴⁰ ‘dupliciter accipitur’: B

¹⁴¹ ‘propositum’: A, B

¹⁴² B

¹⁴³ A

¹⁴⁴ ‘significant’: A, B

¹⁴⁵ ‘quibus’: A, B

¹⁴⁶ A, B

¹⁴⁷ A

statement signifies a spoken statement.

We must note here that ‘affection of the soul’ can be used in two ways, to the extent to which that expression bears on the present topic. In one way, ‘affection of the soul’ can mean an appetitive passion, and so grief, love, desire, hate, and things of that sort are called affections of the soul. In another way, it means a disposition of the intellect, namely, a similitude in the intellect of a thing, representing a thing outside the soul, and it is taken in this way in the passage.

Second, we must understand that **the noun and the verb signify affections of the soul** can be understood in two ways. In one way, that a noun and a verb signify affections of the soul as those which those nouns and verbs are primarily imposed to signify. In another way, it can be understood that nouns and verbs signify affections of the soul as those by whose mediation those nouns and verbs are imposed to signify. In the first way, it is not necessary that a noun and a verb signify affections of the soul, because, from the fact that a noun and a verb signify conventionally, they are able to be imposed indifferently to signify a thing outside the soul and to signify affections of the soul. This is

animae indirecte <et>¹⁴⁸ per reflexionem, et cognitio directa praecedit cognitionem indirectam {sive}¹⁴⁹ reflexam. In {illo}¹⁵⁰ igitur priori in quo res extra [animam]¹⁵¹ intelligitur {seu}¹⁵² passio animae, potest intellectus imponere nomen rei extra cognitionem, quamvis non {imponatur}¹⁵³ illud nomen {passioni}¹⁵⁴ animae cum passio animae tunc {est}¹⁵⁵ ignota et nomen non imponitur nisi [in]¹⁵⁶ noto.

Item si nomen necessario imponeretur passioni, scilicet similitudini rei, haec esset vera, ‘homo est similitudo hominis existens in anima’, quoniam subiectum et praedicatum omnino idem {significant}¹⁵⁷, quia non est dubium quin haec vox, ‘similitudo hominis’, {significet}¹⁵⁸ similitudinem hominis. <Si ergo hoc nomen, ‘homo’, significet similitudinem hominis,>¹⁵⁹ sequitur quod istae voces, ‘homo’ et ‘similitudo hominis’, eidem imponerentur, et sic foret haec vera, ‘homo est

confirmed. For a thing outside the soul is understood before an affection which is in the soul, because a thing outside the soul is understood directly and an affection of the soul is understood indirectly, through reflection, and direct cognition precedes indirect or reflective cognition. Therefore, in the first way in which a thing outside the soul or an affection of the soul is understood, the intellect can impose a name on a thing outside of its cognitive faculties, although that name is not imposed onto affection of the soul, since the affection of the soul is not then known, and a noun is not imposed except on what is known.

Likewise, if necessarily a noun were imposed onto an affection, namely onto a similitude of a thing, this would be true, ‘A human is a similitude existing in the mind of a human’, since the subject and the predicate signify the same thing entirely. For there is no doubt but that this utterance, ‘similitudo of a human’ signifies a similitudo of a human. Therefore if this noun, ‘human’, were to signify a similitudo of a human, it follows that these utterances, ‘human’ and

¹⁴⁸ A, B

¹⁴⁹ ‘seu’: A, B

¹⁵⁰ ‘modo’: B

¹⁵¹ A, B

¹⁵² ‘et non’: A

¹⁵³ ‘importat’: A

¹⁵⁴ ‘passionem’: A, B

¹⁵⁵ ‘sit’: A, B

¹⁵⁶ A, B

¹⁵⁷ ‘significant’: A

¹⁵⁸ ‘significat’: A, B

¹⁵⁹ A, B

similitudo hominis’, quod est falsum.

Secundo modo dico quod nomina et verba significant passiones animae, quia passio animae <est>¹⁶⁰ illud mediante quo nomen significat rem extra, quia nomen non imponitur nisi rei notae, et res nota non est nisi {pro}¹⁶¹ similitudinem eius {existente}¹⁶² in anima. Unde sicut in actu intelligendi se habent ista tria, <scilicet>¹⁶³ intellectus, res intellecta, et similitudo rei in anima, <et>¹⁶⁴ sic ista tria se habent in {modo}¹⁶⁵ significandi, scilicet vox significans [rem significatam]¹⁶⁶, res significata, et passio rei in anima. Unde sicut similitudo rei in anima non est illud quod primo intelligitur [per vocem tanquam illud cui vox primo imponitur sed illud est mediante quo res extra intelligitur]¹⁶⁷, sic passio animae non est illud quod primo significatur per vocem tanquam illud cui vox imponitur <sed est illud mediante quo res extra significatur tanquam illud cui vox imponitur>¹⁶⁸. Et dico {illud}¹⁶⁹ loquendo de nominibus primae intentionis quod illa non imponitur primo ad significandum passiones animae,

¹⁶⁰ B

¹⁶¹ ‘per’: B

¹⁶² ‘existentem’: A, B

¹⁶³ A, B

¹⁶⁴ B

¹⁶⁵ ‘actu’: A

¹⁶⁶ A

¹⁶⁷ A, B

¹⁶⁸ A, B

¹⁶⁹ ‘ita’: A

‘similitudo of a human’, are imposed onto the same thing, and so this would be true, ‘A human is a similitudo of a human’, which is false.

I say that nouns and verbs signify affections of the soul in the second way, because an affection of the soul is that by whose mediation a noun signifies a thing outside the soul, because a noun is not imposed except on a known thing, and a thing is not known unless by a similitudo of it existing in the soul. Hence, just as in an act of thinking there are three elements – the intellect, the thing thought, and a similitudo of the thing in the soul – so too there are three elements in an act of signifying, namely, an utterance signifying a signified thing, the thing signified, and an affection of the thing in the soul. Hence just as a similitudo of a thing in the soul is not that which is primarily understood, so too an affection of the soul is not that which is primarily signified through an utterance, as that to which the utterance is imposed, but it is that by whose mediation the thing outside the soul is signified, as that onto which the utterance is imposed. And I say this speaking about names

bene tamen est possibile quod aliquod nomen <quod>¹⁷⁰ significet passionem animae, ut nomina secundae intentionis et huiusmodi, ‘voces’, ‘passio animae’, ‘similitudo rei in anima’ et sic de similibus.

Boethius tamen dicit hic quod vox non significat primo rem extra sed aliquid in anima et ex consequenti significat rem extra. Sed credo quod non sic intelligitur quod vox non primo {imponitur}¹⁷¹. Si vero primo {significat}¹⁷² aliquid <primo>¹⁷³ in anima non est necesse quod significet [illud]¹⁷⁴ tanquam illud cui imponitur primo, sed tanquam illud quod primo movet intellectum ad imponendum {nomen}¹⁷⁵ rei intellectae.

Et quemadmodum nec litterae sunt omnibus eadem sic nec eadem voces.

Haec est secunda pars huius partis in quae philosophus ponit diversitatem praedicatorum signorum in significando, scilicet

¹⁷⁰ B

¹⁷¹ ‘significat rem extra tanquam illud cui imponitur’: A, B

¹⁷² ‘significet’: B

¹⁷³ B

¹⁷⁴ B

¹⁷⁵ ‘vocem’: B

of first intention which are not primarily imposed to signifying affections of the soul. However, it can happen that some noun signifies an affection of the soul, such as names of second intention, and also nouns of this sort, ‘utterances’, ‘affection of the soul’, ‘similitudo of a thing in the soul’, and so on for similar cases.

However, Boethius says here that an utterance does not signify primarily a thing outside the soul but something in the soul, and signifies a thing outside the soul only as a consequence. But I believe that we should not believe that an utterance does not primarily signify a thing outside the soul as that to which it is imposed. Moreover, if an utterance were to primarily signify something in the soul, it is not necessary that it signifies as that to which it is imposed primarily, but as that which primarily moves the intellect to imposing a utterance on a thing which is thought.

nominum et verborum prolatorum et scriptorum et passionum animae. Et intendit talem diversitatem quod nomina et verba prolata et scripta significant ad placitum et passiones animae significant naturaliter, et intendit hic probare istas conclusiones. Prima est quod nomina et verba scripta et prolata significant ad placitum, et idem intelligenter de enunciatione. Et hic est conclusio prima huius libri, qui probatur sic. Illa significant ad placitum quae non idem significant apud omnes, sed nomina et verba prolata et scripta non significant apud omnes. Ergo, et cetera. De hac igitur ratione innuitur minor in littera cum dicitur **quemadmodum nec littere**, hoc est, quemadmodum litterae scriptae non significant idem apud omnes, sic nec voces prolata significant idem apud omnes. Unde latini graeci et hebraei habent diversas litteras et diversa nomina et verba prolata et scripta. Unde quod significatur per aliquod nomen scriptum vel prolatum apud graecos non significatur per idem apud latinos.

Quorum autem hae primorum sunt notae eadem omnibus animae <k3vb> passiones sunt et quorum hae similitudines res est eadem.

Haec est secunda conclusio quam intendit quae est secunda huius libri, scilicet quod passiones animae significant ipsas res naturaliter, quae probatur sic. Illa quae significant idem apud omnes illud significant naturaliter. Sed passiones animae significant idem apud omnes. Ergo, et cetera. De ista ratione innuitur minor in textu cum dicitur quod **passiones animae sunt omnibus eadem**, scilicet significant idem apud omnes, sicut res significatae per passiones sunt eadem apud omnes secundum species. Non nam sunt eadem res numero apud

omnes sed secundum species sunt eadem res apud omnes nationes. Item textus, **Quorum autem primorum**, exponitur tripliciter. Uno modo pro rebus significatis per passiones animae, sic quod ‘primorum’ dicat ordinem rerum ad passiones et ad voces prolatas et scriptas, quae res sunt priores passionibus animae et vocibus scriptis et prolatis, et tunc est sensus: haec passiones seu similitudines rerum primarum, scilicet primo significatarum per passiones vel simpliciter primarum, quia sunt priores passionibus et vocibus quorum primorum, scilicet quarum rerum primarum similitudines sunt eadem apud omnes res significatae, sine res quarum hae sunt similitudines sunt omnibus eadem, hoc est, passiones animae quae sunt signa rerum primarum sunt omnibus eadem. Alio modo potest exponi de passionibus animae, et hoc dupliciter. Uno modo quod ‘primorum’ dicat ordinem rerum prolatarum ad animae passiones. Alio modo quod ‘primorum’ dicat ordinem passionum animae ad res significatas per passiones. Primus sensus est iste: passiones animae quarum passionum hae, scilicet voces prolatae primorum, hoc est, primo sunt notae, hae passiones sunt eadem, hoc est, idem apud omnes significant, et sic ‘primorum’ dicit ordinem tenetur adverbialiter. Secundus sensus est iste, scilicet quod ‘primorum’ dicit ordinem passionum animae ad ipsas res, et est iste: passiones animae quae sunt primae in significando quorum primorum, scilicet quarum primarum passionum animae in significando res hae voces, scilicet nomina et verba, sunt notae. Hae passiones sunt omnibus eadem, hoc est, idem significant apud omnes. Hoc est, passiones animae quae sunt primae in significando res quarum passionum nomina et verba sunt notae sunt eadem apud omnes, hoc est, idem significant apud omnes, et intelligo quod passiones animae sunt primae in significando, quia

immediate significant res quarum sunt similitudines, et nomina et verba non significant res immediate sed mediatibus passionibus animae, et haec expositio tertia videtur mihi melius.

De his quidem dictum est in his quae dicta sunt de anima. Alterius nam est negotii.

Excusat se a diligentiori horum consideratione, et dicit quod de his decem est in libro de anima, scilicet de passionibus animae qualiter significant res, et qualiter sunt similitudines rerum.

Dubitatur hic, quia non videtur quod passiones animae sunt eadem apud omnes sic dicit hic philosophus, quia diversi homines diversas sententias habent de eadem re, sed sententia seu opinio passio est animae. Ergo apud diversos sunt diverae passiones animae. Item per vocem equivocam prolatam potest unus concipere unum et alius aliud. Ergo non sunt eadem conceptiones nec per consequens eadem passiones animae apud omnes.

Ad primum dicendum est quod philosophus per passiones animae intelligit similitudines rerum, scilicet simplices conceptus representantes res extra, et per passiones animae non intelligit sententiam vel opinionem quae est de complexo. Nunc autem propria similitudo rei de quae philosophus hic loquitur semper et apud omnes representat rem cuius est similitudo, sic si esset vera imago Caesaris, ista ubicumque representaret Caesarem, et non representaret in uno loco unum et in alio loco alium, et sic est de passionibus animae, scilicet

quod idem significant et representant apud omnes. Unde per passionem animae non intelligit philosophus opinionem, quia de eadem re diversi diversas opiniones habent, sed per passiones animae intelligit simplices similitudines rei. Unde Boethius vocat hic passiones animae simplices conceptus intellectus circa quos intellectus nunquam decipitur.

Ad secundam dicendum est quod philosophus non intelligit hic identitatem passionis seu conceptus respectum vocis significantis ita quod unius vocis sit una conceptio, quia certum est quod de una voce possunt esse diversae conceptiones, sed per hoc quod dicit passiones esse easdem, intelligit identitatem passionum per comparisonem ad res quarum sunt passiones. Earundem nam rerum sunt eadem passiones apud omnes, et sic passiones sunt eadem ita res sunt eadem apud omnes omnes, sicut dicendum est superius.

Adhuc dubitatur, quia hic homo et hoc animal eodem demonstrato sunt eadem res, et tamen eorum sunt diversae passiones animae seu diversi conceptus. Quod patet, quia aliquis posset esse certus de homine aliquod quod hoc est hoc animal, et incertus et dubius quod sit hic homo. Nam videns certum hominem a remotis venientem, prius cognoscit quod veniens est hoc animal quam quod veniens sit hic homo. Ergo eiusdem rei non sunt eadem passiones animae sed diversae. Confirmatur, nam videns Socrates a remotis habet conceptus de Socrates, quod est hoc animal, et non quod est hic homo. Et existens iuxta Socratem habens notitiam de Socrate, habet conceptum quod est hic homo, et tamen Socrates est una et eadem res numero. Ergo eiusdem rei non sunt eadem passiones apud omnes.

Sciendum est quod intellectus philosophi est quod eadem passio, scilicet eadem similitudo rei apud quoscumque fuerit semper est eadem, et representat idem, tamen possibile est quod eiusdem rei sint plures passionem seu conceptus animae, sed qualem istorum conceptuum non representat idem apud omnes, quia de eadem re simplici possunt diversi homines haberi diversos conceptus, sed iste est intellectus philosophi quod idem et unus conceptus apud quoscumque fuerit semper idem representat. Unde idem conceptus proprius non est diversarum rerum, eadem tamen res possunt habere conceptus diversos. Sed illae passionem non significant diversa apud diversos cum significant naturaliter. Unde argumentum non plus concludit nisi per eiusdem rei possunt esse diversae passionem seu conceptus animae, et non concludit quod eadem passio diversa significat, sive apud diversos sive apud eundem, sive in eodem tempore, sive in temporis diversis.

Est autem quemadmodum [in anima aliquotiens quidem intellectus sine vero vel falso, aliquotiens autem cum iam necesse est horum alterum inesse, sic etiam in voce. Circa compositionem enim et divisionem est falsitas veritasque]¹⁷⁶.

Haec est tertia pars huius capitali in qua philosophus ostendit diversitatem in significando inter voces significantes ad placitum, cuiusmodi sunt nomen, verbum et enunciatio, et haec est diversitas, quod aliqua est vox significativa ad placitum

Just as in the soul sometimes a certain thought is neither true nor false, othertimes with necessity it is one of those, so also in speech. For falsity and truth have to do with composition and division.

This is the third part of this chapter, in which Aristotle sets out that, among utterances which signify conventionally (of which sort are nouns, verbs and statements), one sort is a conventionally significative utterance which is significative

¹⁷⁶ A, B

[quae]¹⁷⁷ est significativa veri vel falsi, et aliqua non. Primo igitur ostendit philosophus quod [aliqua vox significativa ad placitum est significativa veri vel falsi, et]¹⁷⁸ {aliqua est vox significativa ad placitum quae non significat verum nec falsum}¹⁷⁹, et secundum hoc pars ista potest dividi in duas partes. {Secunda incipit}¹⁸⁰ ibi: **Nomina igitur ipsa**. In prima <igitur>¹⁸¹ parte declarat <et determinat>¹⁸² philosophus quod **vox aliqua significativa ad placitum est significativa veri vel falsi, et aliqua nec est significativa veri et falsi**, et haec est tertia conclusio huius libri, [quae]¹⁸³ probatur sic. Sicut in intellectu sic est in voce significante ad placitum conceptum intellectus. Haec propositio patet, [quia]¹⁸⁴ signum dicitur [proportionari et]¹⁸⁵ conformari significato, sed voces impositae ad significandum formantur ad exprimendum conceptum mentis, et intellectus est quandoque sine vero et sine falso, et quandoque est cum vero {et}¹⁸⁶ cum falso. Igitur sic est de voce, quia quaedam vox est significativa veri vel falsi, et quaedam non. Intellectus {nam}¹⁸⁷ {quandoque}¹⁸⁸

of something true or something false, and another is not. Therefore, Aristotle first sets out that some conventionally significative utterance does not signify something true or something false, and on account of this, that part can be divided into two parts. (The second begins in here: **Those names, therefore**). In the first part, Aristotle declares that some conventionally significative utterance is significative of something true or something false, and that some conventionally significative utterance is not significative of something true or something false, and this is the third conclusion of this book, which is proved in the following way. Just as is the case for the intellect, so too it is the case for an utterance conventionally signifying a concept of the intellect. This statement is clear, because a sign is said to be conformed to its significate, but utterances imposed to signifying are formed for expressing a concept of the mind, and the intellect is sometimes lacks something true or something false, and sometimes it possesses something true

¹⁷⁷ A, B

¹⁷⁸ B

¹⁷⁹ ‘non. Secundo ostendit quod vox significativa ad placitum est significativa veri et falsi, et vox significativa ad placitum nec significat verum nec falsum’:

A, ‘aliqua vox significativa ad placitum nec significat verum nec falsum’: B

¹⁸⁰ ‘in secunda ipse ostendit quae sunt illae voces, et cetera’: B

¹⁸¹ A, B

¹⁸² B

¹⁸³ A

¹⁸⁴ B

¹⁸⁵ A, B

¹⁸⁶ ‘vel’: A, ‘sive’: B

¹⁸⁷ ‘enim’: A, B

¹⁸⁸ ‘quando’: B

componit res adinvicem vel dividit <eas>¹⁸⁹ abinvicem <est>¹⁹⁰ cum vero vel falso, [et quandoque {non}¹⁹¹ componit nec dividit <nec est>¹⁹² cum vero nec falso]¹⁹³. Nam circa compositionem et divisionem consistit veritas et falsitas, [ut dicit Aristoteles {in praedicamentis et tertio de anima}¹⁹⁴]¹⁹⁵.

Sciendum est [hic]¹⁹⁶ quod haec probatio non tenet solum per locum a simili, sed <etiam>¹⁹⁷ argumendo a causa ad effectum. Nam conceptiones intellectus sunt causae formationis et impositionis vocis. Nam voces proferuntur ad significandum {conceptus}¹⁹⁸ mentis, et ideo ex hoc quod conceptiones mentis quandoque sunt cum vero vel <quandoque cum>¹⁹⁹ falso, et quandoque <sine vero et quandoque sine falso, sequitur quod voces significativae quandoque sunt cum vero et

or something false. Therefore also it is the case with an utterance, because a certain utterance is significative of something true or something false, and a certain one is not. For the intellect sometimes combines things with one another or divides them from one another with the result that it possesses something true or something false, and sometimes it does not combine them with one another or divide them from one another with the result that it does not possess something true or something false. For truth and falsity consist in composition and division, as Aristotle says in the *Categories* and in the third book of the *De Anima*.

We must know that this proof does not hold only from an argument from similarity, but also by arguing from cause to effect. For conceptions of the intellect are the cause of forming and imposing an utterance, for utterances are uttered for signifying concepts of the mind, and therefore from this, that conceptions of the mind sometimes are true or false, and sometimes not, it is also argued from cause to effect.

¹⁸⁹ A, B

¹⁹⁰ A, B

¹⁹¹ ‘nec’: A

¹⁹² A

¹⁹³ B

¹⁹⁴ ‘super isto passu in libro isto perihermeneias primo capitulo’: B

¹⁹⁵ A, B

¹⁹⁶ A

¹⁹⁷ B

¹⁹⁸ ‘conceptiones’: A

¹⁹⁹ B

quandoque cum falso, et quandoque²⁰⁰ non, et arguitur a causa ad effectum.

Circa illud dictum philosophi, <scilicet>²⁰¹ **circa compositionem et divisionem consistit veritas et falsitas**, est sciendum quod veritas uno modo est adequatio rei ad virtutem cognoscentem, et alio modo est adequatio virtutis cognoscentis {ut}²⁰² intellectus ad <ipsam>²⁰³ rem. Primo modo veritas est idem quod conformitas rei ad virtutem cognoscentem per quam manifestat vel nata <est>²⁰⁴ manifestare se intellectui talem qualis est, et sic veritas non est aliud quam conformitas {apparentiae}²⁰⁵ rei ad suam existentiam. Et talis veritas est duplex, sicut virtus cognitiva est duplex, scilicet creata et increata. Veritas quae est conformitas rei <apprehensae>²⁰⁶ ad virtutem cognitiva increatam, scilicet ad intellectum divinum, {est in}²⁰⁷ omni ente tam complexo quam incompleto, quia {quaelibet}²⁰⁸ res est nata manifestare se intellectui divino talem qualis est, cum intellectus divinus non possit <circa>²⁰⁹ aliquam rem decipi, et verum quod {derivatur}²¹⁰ a veritate sic accepta convertitur cum ente, et de ista veritate dicit philosophus secundo metaphysicae, quod unumquoque ens sicut se habet ad

Concerning this *dictum* of Aristotle, namely **truth and falsity have to do with composition and division**, we must know that truth in one way is the adequation of a thing to the power of a cognitive agent, and in another way it is the adequation of the power of the cognitive agent, such as the intellect, to a thing. In the first way, truth is the same as the conformity of a thing to a cognizing power through which it manifests or is naturally suited to manifest itself that it is of such as sort, and so truth is nothing other than the conformity of an appearance of a thing to its own existence. This sort of truth is of two sorts, just as a cognitive power is of two sorts, namely created and uncreated. Truth which is the conformity of a thing to the uncreated cognitive power, namely to the divine intellect, is in every being, regardless of whether it is complex or non-complex, because each thing is naturally suited to manifest itself the sort of thing that it is to the divine intellect, since the divine intellect cannot be deceived by anything, and a true thing which is

²⁰⁰ B

²⁰¹ B

²⁰² 'scilicet': B

²⁰³ B

²⁰⁴ A, B

²⁰⁵ 'apprehensae': B

²⁰⁶ B

²⁰⁷ 'inest': A, B

²⁰⁸ 'qualis': A

²⁰⁹ A, B

²¹⁰ 'denominatur': A, B

{entitatem}²¹¹, ita se habet ad veritatem, et veritas sic accepta non habet falsum {pro suo opposito}²¹². Veritas autem quae est adequatio rei ad virtutem cognitivam creatam, scilicet ad intellectum nostrum, est illud per quod res <est>²¹³ nata de se facere veram estimationem, et isto modo denarius habens debitam formam et debitam materiam denarii dicitur verus denarius. Sed denarius habens debitam formam <denarii>²¹⁴ et non debitam materiam dicitur falsus denarius, ut denarius cupreus [et aereus]²¹⁵ vel plumbeus, quia de se natus est facere falsam estimationem. Nam unumquoque <4rb> <quae>²¹⁶ habens formam {argenti}²¹⁷ natum est facere de se [veram]²¹⁸ estimationem quod est argentum <sive denarius argenteus>²¹⁹, et ideo denarius habens {veri}²²⁰ denarii figuram <sive formam>²²¹, et non materiam debitam {denarii}²²², ut materiam plumbeam et cupream, est falsus denarius, quia de se facit falsam estimationem. {Haec}²²³ autem falsitas est solum in compositis ex materia et forma, [et]²²⁴ ideo dicit philosophus

derived from truth understood in this way is convertible with being. Aristotle speaks about that sort of truth in the second book of the *Metaphysics*, when he says that each and every being [*ens*], just as it is related to being [*entitas*], so too it is related to truth, and truth taken in this way does not have some false thing for its opposite. However, truth which is the adequation of a thing to a created cognitive power, namely to our intellect, is that through which a thing is naturally suited to produce a true estimation about itself, and in this way a coin having the form and due matter of a coin is called a true coin. But a coin having due form but not due matter, such as a copper or bronze or lead coin, is called a false coin, because it is suited to produce a false estimation of itself. For one and the same thing having the form of silver is naturally suited to produce a true estimation of itself that it is silver, and therefore a coin having the figure of a true coin but not the due matter of a

²¹¹ ‘identitatem’: B

²¹² ‘sibi oppositum’: A, B

²¹³ A, B

²¹⁴ A, B

²¹⁵ A, B

²¹⁶ B

²¹⁷ ‘denarii’: A, B

²¹⁸ B

²¹⁹ B

²²⁰ ‘veram’: A, B

²²¹ B

²²² ‘denario’: B

²²³ ‘huiusmodi’: B

²²⁴ A, B

[in]²²⁵ tertio de anima quod intellectus circa quod quid [est]²²⁶, scilicet circa simplicem quidditatem rerum semper est verus.

Veritas autem secundo modo dicta, scilicet {quae}²²⁷ est adequatio virtutis cognoscentis <scilicet intellectus>²²⁸ ad rem cognoscitam, est in virtute cognoscente <scilicet in ipso intellectu>²²⁹ sicut in subiecto, et talis est duplex. <Quia>²³⁰ quaedam [est]²³¹ complexa et quaedam [est]²³² incomplexa. Veritas incomplexa est [illa]²³³ quae est adequatio virtutis cognoscentis ad rem cognitam [quae]²³⁴ potest esse non solum in intellectu sed etiam in sensu, et ideo dicit philosophus in secundo de anima quod sensus respectu proprii obiecti semper est verus, hoc est, in maiori parte est verus, quia in maiori parte sensus conformatur obiecto suo proprio, et circa {illud}²³⁵ non decipitur. Veritas autem complexa solum est circa compositionem et divisionem intellectus, et de hac veritate

coin (having instead, for example, copper or bronze matter) is a false coin, because it produces a false estimation of itself. However, this falsity is only in the composite out of matter and form, and therefore Aristotle says in book 3 of the *De Anima* that the intellect, concerning the “what it is,” namely the simple quiddity of a thing, is always true.

However, truth spoken of in the second way, namely that which is an adequation of a power of a cognitive agent to a cognized thing, is in the power of the cognitive agent, namely in the intellect, just as in a subject, and it is of two kinds. A certain one is complex, and a certain one is non-complex. Non-complex truth is the adequation of the power of a cognitive agent to a thing cognized, which can occur not only in the intellect but also in a sense. Therefore Aristotle says in the second book of the *De Anima* that a sense with respect to its proper object is always true, that is, in the greater part it is true, because in the greater part the sense is conformed to its proper object, and concerning that it is not deceived. However, complex truth alone is

²²⁵ A, B

²²⁶ A

²²⁷ ‘quod’: A

²²⁸ B

²²⁹ B

²³⁰ B

²³¹ A

²³² A, B

²³³ A, ‘et ista’: B

²³⁴ A

²³⁵ ‘ipsum’: A, B

loquitur <hic>²³⁶ philosophus cum dicit **circa compositionem et divisionem**, et cetera. Ex hoc {nam}²³⁷ quod intellectus asserit aliqua esse eadem quae non sunt eadem vel {aliqua non esse eadem quae sunt eadem}²³⁸ est propositio falsa, quae hoc significat, <et hoc>²³⁹ sive sit propositio in prolatione sive in mente.

Sed utrum sit aliqua propositio composita ex rebus extra animam <vel non>²⁴⁰ dictum est supra {in principio}²⁴¹ libri praedicamentorum. <Notandum est quod veritas incomplexa quae est adaequatio apparentiae rei ad suam existentiam respectu virtutis cognitive separatur in rebus naturalibus inanimatis, in rebus artificialibus, in rebus animatis irrationalibus, in rebus animatis habentibus rationi, et eodem modo est falsitas. In rebus naturalibus inanimatis, veritas est conformitas accidentium naturalium ad rem naturalem in qua sunt. In rebus artificialibus est conformitas apparentiae formae ad materiam debitam tali formae, et etiam dicitur veritas in rebus artificialibus est conformitas facti ad debitum fieri. In rebus animatis irrationalibus, est conformitas apparentiae talis rei ad suam operationem. In rebus habentibus rationi, est conformitas dicti vel sermonis ad mente et ad opus. Et eisdem modis dicitur falsitas difformitas apparentiae ad

concerned with the composition and division of the intellect, and Aristotle speaks about this truth when he says **concerning composition and division**, etc. For from this, that the intellect asserts some to be the same which are not the same, or some to be not the same which are the same, comes about a false statement, which a statement in speech or in the mind signifies.

But whether there is some statement composed out of things outside the soul was spoken of earlier, at the beginning of the *Categories*. However, supposing (as most do) that there is not some statement in reality composed out of things, there is a doubt whether on the part of reality something corresponds to the truth or falsity of a statement in the mind or in speech. For it is necessary that something correspond in reality to it through which we then say that it is true that a statement in the mind or in speech is true, because in this case it signifies just as it is in reality. Therefore, to this, that a statement is true, it is necessary to say that it is in reality just as the statement signifies, and consequently some proportional thing corresponds to the truth of a statement in the mind or in speech or in writing.

²³⁶ A

²³⁷ ‘enim’: A, B

²³⁸ ‘non esse eadem quae sunt eadem’: A, B

²³⁹ A, B

²⁴⁰ A

²⁴¹ ‘principium’: A

existentiam>.²⁴² Supposito vero quod non sit aliqua propositio in re <sit>²⁴³ composita ex rebus, ut communiter dicitur, est dubium quod ex parte rei {correspondeat}²⁴⁴ veritati et falsitati propositionis in mente et in prolotione. Oportet {nam}²⁴⁵ {ei}²⁴⁶ correspondeat aliquid in re {per quod}²⁴⁷ [tunc]²⁴⁸ dicamus {quod}²⁴⁹ verum est quod propositio in mente et in prolotione est vera, quia sic significat sicut est in re. Ad hoc igitur quod propositio sit vera, oportet quod <sic>²⁵⁰ sit in re sicut <ipsa>²⁵¹ propositio significat, et per consequens veritati propositionis in mente et in {voce}²⁵² et in scripto correspondet aliquid {proportionale}²⁵³.

Dicendum [est]²⁵⁴, ut mihi videtur, [quod ad hoc quod aliquid sit verum oportet]²⁵⁵ quod veritati propositionis in mente, in prolotione et in scripto {correspondeat}²⁵⁶ <aliquid proportionale in re>²⁵⁷ identitas vel diversitas seu non identitas

We must say, as it seems to me, that to the truth of a statement in the mind, in speech and in writing there corresponds some proportional thing in reality, namely the identity or diversity (or non-identity) of those for which the

²⁴² A

²⁴³ A

²⁴⁴ ‘corresponderet’: A

²⁴⁵ ‘enim’: A, B

²⁴⁶ ‘quod eis’: A, B

²⁴⁷ ‘quam’: A, B

²⁴⁸ A

²⁴⁹ ‘et’: A, B

²⁵⁰ A, ‘ita’: B

²⁵¹ B

²⁵² ‘prolotione’: B

²⁵³ ‘proportionabile in re’: A; ‘proportionabiliter in re’: B

²⁵⁴ A

²⁵⁵ A, B

²⁵⁶ ‘correspondet in re’: A

²⁵⁷ B

istorum pro quibus supponit subiectum et praedicatum. Unde veritati propositionis affirmative correspondet in re identitas illius pro quo supponit subiectum ad illud pro quo supponit praedicatum. Non {nam}²⁵⁸ potest [aliqua]²⁵⁹ propositio affirmativa cathegorematica <et>²⁶⁰ in recto esse vera nisi subiectum {supponat pro eo pro quo supponit praedicatum, scilicet verificetur}²⁶¹, et si {supponat}²⁶² pro eodem tunc est affirmativa vera, et negativa cathegorematica {non est vera in recto}²⁶³ si subiectum et praedicatum supponant pro eodem, sed si supponant pro diversis <omnino [tunc]²⁶⁴>²⁶⁵ est negativa vera.

Et si dicatur quod est affirmativa vera quando non est talis identitas, quia haec est vera, ‘Caesar est Caesar’, et tamen non est aliqua identitas <Caesaris>²⁶⁶. Similiter negativa potest esse vera sine [tali]²⁶⁷ diversitate illorum pro quibus {supponit}²⁶⁸ subiectum et praedicatum, ut patet, ista {nam}²⁶⁹ est vera, ‘Caesar non est Plato’, et tamen Caesar et Plato non sunt diversa cum non sint entia, et idem et diversum sunt differentiae entis.

²⁵⁸ ‘enim’: A, B

²⁵⁹ A, B

²⁶⁰ A, B

²⁶¹ ‘et praedicatum supponunt pro eodem’: A, B

²⁶² ‘supponant’: A, B

²⁶³ ‘et in recto non est vera’: A, B

²⁶⁴ B

²⁶⁵ A

²⁶⁶ A

²⁶⁷ A, B

²⁶⁸ ‘supponunt’: B

²⁶⁹ ‘enim’: A, B

subject and predicate supposit. Hence to the truth of an affirmative statement there corresponds in reality the identity of those for which the subject supposits to that for which the predicate supposits, since some affirmative, categorical statement cannot be true unless the subject and predicate supposit for the same thing. And if they supposit for the same thing, then it is an affirmative true statement. However, a negative categorical statement is not true if the subject and the predicate supposit for the same thing; rather, it is true if they supposit for different things.

And if it is said that an affirmative statement is true when there is no such identity, because this is true, ‘Caesar is Caesar’, and yet there is not some identity, and likewise a negative statement can be true with a diversity of that sort of those for which the subject supposits and the predicate, as is clear, for this is true, ‘Caesar is Plato’, and yet Caesar and Plato are not diverse, since they are non-beings, and identity and diversity are differences of beings.

Dicendum quod Caesar corrupto identitas est Caesaris ad Caesarem, sed illa identitas non existit, [sed est identitas rationis]²⁷⁰. {Et idem}²⁷¹ {Caesarem}²⁷² <est>²⁷³ idem Caesari identitate quae non est, nec oportet quod idem et diversum semper sint differentiae entis {maxime transcendentis quod scilicet est in intellectu}²⁷⁴. Unde [sic]²⁷⁵ potest dici quod <sicut>²⁷⁶ ens dicitur {dupliciter}²⁷⁷ – uno modo [ut]²⁷⁸ est commune omni intelligibili, alio modo idem [est]²⁷⁹ quod existens – sic idem et diversum dicitur <multipliciter>²⁸⁰ – unomodo ut [sunt differentiae entis transcendentis, alio modo ut]²⁸¹ sunt differentiae entis in effectu, hoc est, in actu existentis, [et]²⁸² per hoc patet responsio ad argumentum.

We must say in response that, Caesar have died, there is an identity of Caesar with Caesar, but that identity does not exist, but is rather an identity of reason. And, again, Caesar is the same as Caesar by an identity which does not exist, nor is it necessary that identity and difference are always differences of being in actuality, that is, of an existing being. Rather, they are differences of a being which is maximally transcendent, namely what is common to everything intelligible. Hence in this case it can be said that ‘being’ is said in two ways. In one way as it is common to all intelligible things, and in another way it is the same as an existing being. So identity and difference are spoken of in many ways – one way as they are differences of transcendent being, in another way as they are differences of being in effect, that is, in actual existence, and through this the response to the argument is clear.

²⁷⁰ A, B

²⁷¹ ‘unde’: A, B

²⁷² ‘Caesar’: A

²⁷³ A

²⁷⁴ ‘in effectu, hoc est, existentis, sed sunt differentiae entis quod est maxime transcendentis, quod scilicet est commune omni intelligibili’: A; ‘in effectu, hoc est, existentis actu, sed quod sunt diversa differentiae entis quod est maxime transcendentis, quod scilicet est commune omni intelligibili’: B

²⁷⁵ A, ‘modo’: B

²⁷⁶ A

²⁷⁷ ‘multipliciter’: A, B

²⁷⁸ A

²⁷⁹ A

²⁸⁰ A

²⁸¹ B

²⁸² A

Nomina igitur ipsa et verba consimilia sunt sine compositione vel divisione intellectui, ut homo vel album, quando non additur aliquid. Nam enim adhuc verum vel falsum est. Huius autem signum hoc est hircocervus enim significat aliquid sed quod nondum verum vel falsum sit. Si esse vel non esse non addatur, vel simpliciter vel secundum tempus.

Haec est secunda pars tertiae partis huius capitali in qua philosophus ostendit quae vox est significativa veri vel falsi et quae nec est significativa veri nec falsi, et probat quod nomina per se sumpta nec significant verum nec falsum, et haec est conclusio quarta huius libri, quae probatur sic. Primo ex dicto immediate praecedenti sic, circa compositionem et divisionem consistunt veritas et falsitas sed nomina et verba per se sumpta sunt sine compositione et divisione. Ergo nomina et verba per se sumpta nec significant verum nec falsum. Secundo probatur per quoddam signum, et arguitur per locutionis cum a maiori sic. Si aliquod nomen et verbum significarent <k4va> verum vel falsum, hoc maxime esset verum de nomine et verbo compositio, sed nomen nec verbum compositum per se sumptum sunt verum vel falsum. Igitur nullum nomen vel verbum compositum per se sumptum significat verum vel falsum. Maior patet, et minor declaratur per exemplum sic. Hircocervus est nomen compositum, et hoc nomen, ‘hircocervus’, per se sumptum non significat verum nec falsum. Unde si non addatur sibi verbum praesentis tempis aut praeteriti aut futuri non significat verum nec falsum.

Sed hic dubitatur. Videtur nam quod unum nomen per se sumptum sit verum vel falsum, quia nomina significant ad

placitum. Ergo possibile est imponere unum nomen ad significandum idem quod ista enuntiatio, ‘homo est animal’, sed ista enuntiatio significat verum vel falsum. Ergo multo fortius unum nomen compositum potest significare verum vel falsum. Antecedens patet, nam haec littera, *a*, potest imponi ad significandum idem quod haec enuntiatio, ‘deus est’, significat.

Item si quaeratur quid legit in scholis, et respondeatur, ‘magister’, qui sic respondet dicit verum vel falsum, et non dicit nisi unum nomen per se sumptum. Igitur nomen per se sumptum significat verum vel falsum.

Similiter hoc verbum, ‘curro’, significat idem quod haec oratio, ‘Ego curro’, sed haec oratio significat verum vel falsum.

Dicendum est quod nec nomen nec verbum separatum, hoc est, seorsum acceptum, hoc est, per se acceptum, significat verum <vel> falsum complexe. Unde potest dici distinguendo <nam> significare verum vel falsum est duplex, scilicet complexe et incomplexe. Illud significat verum vel falsum complexe cuius pars significat partem totius significati, ita quod sicut totum significat totum verum vel falsum, ita pars significat partem veri vel falsi, et sic nec nomen nec verbum per se sumptum significat verum vel falsum complexe, scilicet per modum complexi, quia nec pars nominis nec pars verbi significat aliquid per se, ut dicit philosophus, et per consequens nec significat partem illius quod significatur per totum. Et propter hoc dico quod nec nomen nec verbum per se sumptum significat verum vel falsum complexe sive per modum

complexi. Dico tamen quod unum nomen et unum verbum potest significare verum vel falsum incomplexe sive per modum incomplexi, et sic potest haec vox, *a*, imponi ad significandum idem quod haec propositio, ‘deus est’, nec ex hoc sequitur quod illa vox, *a*, sit propositio, quia <non> omne significans verum vel falsum est propositio, sed solum significans verum vel falsum per modum complexi est propositio. Ergo, et cetera. Si dicatur quod si, *a*, significat idem quod ista propositio, ‘deus est’, tunc ista est vera, *a* est propositio, quia sequitur, ‘deus est’, est propositio. Ergo, *a* est propositio. Antecedens est verum. Ergo consequens. Consequentia patet, quia arguitur a convertibili ad suum convertibile.

Item nomina significant ad placitum. Si igitur verum est quod *a* significat distincte idem quod haec propositio, ‘deus est’, significat, et imponatur ad significandum distincte illud quod ista propositio significat, tunc sequitur quod *a* significat verum vel falsum.

Ad primum dicendum est quod haec est multiplex, ‘*a* est propositio’, eo quod ‘*a*’ potest supponere materialiter et significative. Si sumatur significative, sic haec est vera, ‘*a* est propositio’. Si autem materialiter sic est falsa, quia haec littera, *a*, non est propositio, nec valet in isto sensu: ‘deus est’ est propositio, ergo *a* est propositio, nec valet consequentia a convertibili ad convertibile sumptis terminis materialiter. Non nam sequitur: homo est bisyllabus, igitur risibile est bisyllabus, nec valet: homo est nomen substantivum, igitur risibile. Unde sumpto *a* materialiter non dicendum quod *a* sit propositio, quia si sic, haec foret bona consequentia: *a* est, ergo deus est, quod

est non verum. Unde *a* materialiter sumptum non potest esse antecedens nec consequens. Et si dicatur de significative sumpto verificatur quod est propositio, ergo potest esse quod sit antecedens, ergo sumpto *a* significative erit haec consequentia bona: Si *a*, deus est.

Dicendum quod sic dicendo ‘si *a* est *a*’, vel ‘si *a* est *b*’, non est consequentia, nec isti termini possunt sumi sic nisi materialiter, quamvis respectu alterius possint significative vel materialiter sumi indifferenter.

Ad aliam dicendum quod impossibile est quod *a* significet idem distincte quod ista propositio, ‘deus est’. Unde nomina significant ad placitum sic quod possunt imponi cuilibet rei indifferenter, modus tamen significandi rem distincte vel indistincte non est ad placitum. Unde quamvis omne illud quod intelligitur possit intelligitur distincte potest significari per unum nomen distincte, quia sic diffinitio potest constare diffinitum, et hoc est contra philosophum secundo metaphysica.

Ad primum principale quod videtur esse in contrarium, est dicendum, concedendo quod unum nomen potest idem significare, sed nec unum nomen nec una littera potest significare complexe idem quod haec propositio, ‘deus est’.

Ad <k4vb> aliud dicendum est quod si quaeratur quis legit in scholis, et respondeatur ‘magister’, sic respondens de virtute sermonis, nec dicit verum nec falsum, de bonitate tamen intellectus potest per dictum suum intelligere verum vel falsum

subintelligendo verbum quod fuit interrogative positum. Unde hoc nomen, ‘magister’, non significat verum vel falsum, de virtute tamen interrogationis dat intelligere verum vel falsum.

Ad aliud dico quod verba quae sunt primae aut secundae personae sunt verba excellentis actionis, quia in eis intelligitur nominativus determinatus, et ideo in eis est implicita compositio. Unde huiusmodi verba significant verum vel falsum implicite. Melius tamen videtur esse dicendum quod huiusmodi verba primae et secundae personae, ut ‘curro’, ‘curris’, non significant verum vel falsum, quia idem significant ‘curro’ et ‘currit’, sed hoc verbum ‘currit’ non significant verum vel falsum, igitur nec ‘curro’. Unde persona non est de significato verbi, sed est accidens verbi. Verum tamen est quod verbum primae et secundae personae dat intelligere verum vel falsum, et hoc verbum, ‘curro’, dat intelligere hoc pronomen, ‘ego’. Non est tamen de significato huius verbi ‘curro’. Unde intentio philosophi est haec, quod nec nomen nec verbum per se sumptum significat verum vel falsum, sed sola propositio significat verum vel falsum. Distincte tamen unum verbum primae et secundae personae dat intelligere verum vel falsum.

Sed contra hoc. Ista consequentia est bona: ‘curro igitur moveor’, et per consequens ‘curro’ est antecedens et ‘moveor’ consequens, et nihil potest esse antecedens sive consequens nisi propositio. Igitur ‘curro’ est propositio, igitur significat verum vel falsum.

Huic potest responderi dupliciter. Uno modo quod hic non est

aliqua consequentia: ‘curro, igitur moveor’, nec ex opposito sequitur oppositum quod potest esse antecedens vel consequens.

Si dicatur ‘curro’ et ‘ego curro’ convertuntur, et haec propositio, ‘ego curro’, potest esse antecedens vel consequens. Ergo ‘curro’ potest esse antecedens vel consequens. Dicendum quod ‘curro’ et haec oratio, ‘ego curro’, convertuntur sicut complexum et incomplexum, et ideo non oportet quod si unum possit antecedens vel consequens, quod propter hoc reliquum possit esse antecedens vel consequens, sicut posito quod *a* significat idem quod haec oratio, ‘deus est’, significat. Non sequitur: ‘deus est’ potest esse antecedens vel consequens, ergo haec littera, *a*, potest esse antecedens vel consequens. Sed oportet plus addere quod sunt convertibilia tamquam complexa. Unde posito quod *a* significet idem quod ‘deus est’, non propter hoc est hic aliqua consequentia: ‘deus est, igitur *a* est’, nec hic, ‘*a* est, igitur deus est’, et causa dicta est superius.

Et si dicatur, proferens hoc verbum ‘taceo’, dicit falsum, ergo hoc verbum ‘taceo’ significat falsum, dico quod proferens hoc verbum, ‘taceo’, de virtute sermonis nec dicit verum nec dicit falsum. Unde propter hoc dictum intelligitur verum vel falsum, sed hoc est ex communi usu loquendi, non ex virtute sermonis.

Alio modo potest dici quod haec consequentia est bona: ‘curro, igitur moveor’, et tunc esset dicendum quod antecedens esset propositio implicite, non ratione significati tamen sed ratione primae personae intellectae in curro, nec valet est propositio implicita, igitur significat verum vel falsum, sed sufficit quod

includit verum vel falsum. Prima tamen responsio magis concordat verbis et sententiae Aristotelis.

< Capitulum 2: De Nomine >

Nomen ergo est vox significativa secundum placitum sine tempore, cuius nulla pars est significativa separata.

Istud est secundum capitulum primi tractatus in quo determinatur de partibus integralibus enunciationis et continet duas partes principales. In prima determinatur de nomine. In secunda ibi, **verbum est illud**, determinatur de verbo. Prima pars continet duas partes in prima ponitur diffinitio nominis, et manifestatio partium diffinitionis. In secunda ibi, **non homo vero**, excludit philosophus quaedam a ratione nominis quae apparent esse nomina et non sunt nomina. Primo ergo philosophus ponit diffinitionem nominis, dicens quod nomen est vox significativa ad placitum sine temporis cuius nulla pars significat separata. In hac diffinitione ponuntur quinque differentiae per quas dicitur nomen ab aliis quae non sunt nomina. Per hoc nam quod nomen est vox differt nomen a sonis quae non sunt voces. Nam quidam sonus est vox, et quidam est non vox, et quaedam est vox significativa, per hanc particulam, ‘significativa’, differt nomen a voce non significativa, et quia vocum significatarum quaedam significant ad placitum, et quaedam naturaliter. Per hanc particulam, ‘ad placitum’, differt nomen a voce significativa naturaliter, et quia vocum significatarum ad placitum quaedam significant cum tempore, ut verbum et participium, et quaedam sine tempore. Per hanc particulam, ‘sine tempore’,

<Chapter 2: On Names>

differt nomen a verbo et participio. Adhuc quia quaedam vox significativa ad placitum sine tempore habet partem quae per se aliquid significat, ut oratio. Ideo ad differentiam orationis ponitur ista particula, ‘cuius nulla pars per se significat’, et cetera. Unde quia per particulas positas in diffinitione ponuntur particulae illae. Ponitur nam vox tanquam genus et aliae particulae ponuntur tanquam differentiae.

In nomine enim quod est equiferus. Ferus nihil per se significat quemadmodum in oratione quae est equus ferus. At vero non quemadmodum in simplicibus nominibus sic se habet et in compositis. In illis enim nullo modo pars significativa est. In his autem vult quidem significativa esse sed nullius est separatim, ut in eo quod est equiferus.

Posita diffinitione nominis philosophus exequitur, declarando duas particulas positas in hac diffinitione, scilicet tertiam et ultimam. Nam duae particulae patent ex praecedentibus ex hoc quod ea quae sunt in voce sunt notae passionum animae. Quarta particula patebit capitula, de verbo. Primo ergo declarat particulam ultimam, quod nulla pars nominis est significativa separatim, et hic est conclusio quinta huius libri, qui probatur per locutio a maiori sic. Si aliqua pars nominis significat separati, hoc foret maxime verum de partibus nominis compositi, sed partes nominis compositi nihil significat separati. Igitur nulla pars nominis significativa separati. Maior patet. Minor declaratur, declaratione exemplari sic. Hoc nomen, ‘equiferus’, est nomen compositum, et nulla pars huius nominis secundum quod est pars significat aliquid per se, quia nec ‘equus’ nec ‘ferus’ significat aliquid secundum quod est

pars huius nominis, 'equiferus'. Differunt tamen pars nominis compositi et pars nominis simplicis, quia pars nominis simplicis nec significat aliquid per se, nec apperet aliquid significare per se. Pars etiam nominis simplicis nec significat aliquid in toto cuius est pars nec extra totum, sed pars nominis compositi videtur significare aliquid, et si non significet aliquid in toto tamen extra totum significat per se.

Secundum vero placitum quam naturaliter nominum nihil est, sed quando sit nota.

Aliam particulam, scilicet quod nomen significat ad placitum, declarat philosophus, et hic est conclusio sexta huius libri, et probatur dupliciter. Primo ostensive. Secundo per ratione ducentem ad impossibile. Primo sic. Illud quod non significat nisi ex hoc quod sit nota alterius significat ad placitum, quia quod fiat nota hoc est ad placitum, sed nomen est huiusmodi. Ergo, et cetera.

Nam designant et illiterati soni vt ferarum. Quorum nihil est nomen.

Secundo probatur eadem conclusio per impossibile sic. Si nomen non esset vox significativa ad placitum, sequeretur quod quaecumque vox esset indifferenter nomen, et sic soni ferarum illiterati qui naturaliter significant essent nomina, sed hoc est impossibile. Ergo solum vox significativa ad placitum est nomen. Unde quia voces significativae naturaliter non sunt nomina, cuiusmodi sunt soni ferarum illiterati, scilicet qui litteris non possunt scribi. Ex hoc concluditur quod illae voces

quae sunt nomina significant ad placitum.

Sed hic occurrit quattuor dubia. Primum est contra primam particulam diffinitionis nominis. Non nam videtur quod nomen sit vox, quia omnis vox est res naturalis, et nomen est res artificialis, cum sit factum per inventionem hominum et per artem, sed nulla res artificialis est res naturalis. Ergo hic est falsa, 'nomen est vox', sicut ista, 'Balneum est aqua'. Hic nam est falsa, sed ista est vera, 'Balneum est aqueum'.

Item vox est materia nominis, igitur non praedicatur de nomine, quia pars materialis non praedicatur in recto de toto cuius est pars.

Item videtur quod non omne nomen significet ad placitum, quia gemitus et latratus et huiusmodi sunt nomina, et tamen naturaliter. Ergo in diffinitione nominis male ponitur haec particula, 'significativa ad placitum', cum non conveniat omni nomini.

Item non videtur quod omne nomen significet sine tempore, quia 'dies', 'nox' et 'annus' sunt nomina, et significant tempus, et per consequens non significant sine tempore, quia si significarent sine tempore, significarent sine suo significato, quod est impossibile.

Contra illam particulam, 'cuius nulla pars aliquid significat', arguitur sic. Aliquid nomen componitur ex multis nominibus et nomina significant, igitur pars nominis significant. Maior est vera, quia capio hoc nomen, 'respublica', partes istius nominis

significant, quia 'res' significat et 'publica' etiam significat. Ergo, et cetera.

Ad primum dicendum uno modo quod vox quae ponitur in diffinitione nominis est indifferens ad vocem significantem ad placitum et ad vocem significantem naturaliter, aliter frustra poneretur in diffinitione illa particula, 'ad placitum', et ita illa vox posita in diffinitione nec est res naturalis nec artificialis, sed indifferens ad utrumque, sicut in animal in cuius diffinitione sic dicitur, 'subiecta animata sensibilis', nec est homo nec asinus sed est indifferens ad utramque, scilicet ad omnem speciem et individui animalis, et sic vox quae ponitur in diffinitione nominis nec est res naturalis nec artificialis, sed est genus utrumque. Per hoc nam patet secundum dubium, quam vox quae ponitur in diffinitione nominis est communis ad nomen et ad materiam nominis, et non est materia nominis.

Aliter potest dici quod sicut hoc commune nomen quod hic diffinitur est res artificialis, quia sit per institutionem imponentis, ita hoc commune vox positum in diffinitione nominis est res artificialis, quia sit per intentionem hominis, et non sequitur quod res artificialis praedicetur de re naturali, sed praedicatur artificiale de artificiali.

Adhuc potest dici aliter, quod quamvis nomen sit nomen per institutionem imponentis, tamen non est res artificialis, quia per hoc quod instituitur ad significandum nulla res artificialis sibi inhaerens acquiritur. Res nam naturalis presupponita omni impositioni imponitur ad significandum. Unde sicut signum quod est res naturalis, puta circulus, potest institui ad

significandum vinum in taberna, ita vox naturalis potest instituti ad significandum absque hoc, quod aliqua forma nova sibi acquiratur, et secundum hoc haec esset neganda, ‘nomen est res artificialis’. Si quis tamen velit dicere quod ex hoc quod vox imponitur ad significandum acquiritur voci quidam respectus ad significandum, ita quod nomen est quoddam aggregatum ex voce et ex respectum ad significandum, sic dicens habet dicere quod nomen est res artificialis, nec est inconueniens nomen rei naturalis praedicari in recto de nomine rei artificialis accepto in concreto. Subiectum vero accidentis praedicatur de accidente accepto in concreto, ut patet. Haec enim est vera, ‘simus est nasus concavus’, et quoddammodo potest concedi quod discus est lignum sic vel sic figuratum. Et quia haec diffinitio datur de nomine sumpto in concreto, ideo potest materia nominis, scilicet vox quae est res naturalis vere potest praedicari in recto de nominis quod est res artificialis.

Sed diceret forte aliquis quod nomen hic diffinitur est res naturalis, quia nomini praesupposito imponi competit haec diffinitio, ‘vox significativa ad placitum’, et quia illud quod praesupponitur imponi ad significandum est res naturalis, ergo et cetera. Dicendum quod vox significativa accipi potest pro materiali in tempore orationis quod quidem materiale praesupponitur imponi, vel potest accipi pro aggregato ex materiali nomine et respectu ad significandum. Primo modo praedicatur de voce quae est res naturalis, et sic non ponitur in diffinitione nominis, sed solum prout accipitur pro aggregato ex materiali in parte orationis et ex respectu ad significandum.

Ad tertium dubium dicendum quod gemitus, latratus et huiusmodi possunt accipi materialiter vel significative. Si

materialiter, sic haec est vera, 'latratus est nomen et significat ad placitum', et hoc nomen, 'latratus' sive hoc materiale, 'latratus', ita bene potuit fuisse impositum ad significandum hominem vel asinus, sicut ad significandum id quod modo significat, et sic haec esset falsa, 'latratus naturaliter significat'. Si autem sumantur huiusmodi nomina significative, sic sunt hae propositiones falsae: 'latratus est nomen', 'gemitus est nomen', quia sic accipitur, 'gemitus' pro voce quam homo profert, et illa vox non est nomen, et sic huiusmodi sunt verae: 'latratus significat naturaliter', 'gemitus significat naturaliter', et sic de aliis.

Ad aliud dubium dicendum quod illud dictum philosophi, **nomen significat sine tempore**, sic intelligitur quod nomen non significat suum significatum ut mensuratur aliqua certa mensura vel differentia temporis, et hoc est significare sine tempore tamquam sine suo consignificato, quia tempus non est consignificatum nominis cum non accidat nomini. Dico igitur quod 'nox' et 'dies' et huiusmodi significant tempus et non consignant tempus. Nam 'dies' non significat suum significatum ut mensuratur aliqua certa mensura seu differentia temporis, sicut 'currere' significat cursum et mensuratur tempore, sed 'dies' et 'nox' et huiusmodi sunt abstracta ab omni differentia temporis. Unde huiusmodi nomina significant tempus sed non significant cum tempore, et quando infertur tunc quod huiusmodi nomina significant sine suo significato, dico igitur quod secundum quod 'sine' privat solum consignificatum, sic concedo quod 'dies' significat sine suo significato tamquam sine suo accidente, quia significatum suum non est suum accidens.

Ad aliud potest dici quod nullum nomen potest dici pars nominis. Sicut enim unus homo non componitur ex pluribus hominibus, ita nec unum nomen componitur ex pluribus nominibus. Dicitur tamen compositum quia componitur ex materialibus plurium nominum. Unde hoc nomen, ‘respublica’, componitur ex materiali et hoc nomen, ‘res’, et ex materiali et hoc nomen, ‘publica’, et non componitur ex istis nominibus. Si quis nam velit dicere quod nomen compositum componitur ex pluribus nominibus simplicibus, debet dicere quod aliqua pars nominis significat per se et non secundum est pars nominis illius, et hoc intelligit hic philosophus, et textus sonat. <k5va>

Non homo vero non est nomen. At vero nec impositum nomen est ei quo illud oporteat appellari. Neque enim oratio aut negatio est, sed sit nomen infinitum.

Haec est secunda particula primae partis, in qua philosophus removet quaedam a ratione nominis quae apparent nomina et non sunt nomina, et hoc secundum quod dicit Boethius est ut integerrima diffinitio nominis habeatur et sunt duo quae removet a ratione nominis, scilicet nomen infinitum et nomen obliquum. Et primo removet nomen infinitum, dicens quod non homo non est nomen nec est nomen ei impositum quo oporteat illud appellari, nec est affirmatio nec negatio, sed sit nomen infinitum. Hoc est impositum sibi et omnibus consimilibus nomen et vocetur nomen infinitum. Causam autem propter quam nomen infinitum non est nomen assignavit Boethius, dicens quod omne nomen unam rem significat determinatam, qui vero dicit non homo non hunc hominem quod talis significat nec quod illa significative velit ostendere omni ratione non diffinit seu non ostendit. Haec igitur videtur causa

quam assignat Boethius quare nomen infinitum non est nomen, quia non significat rem determinatam, sed verificatur indifferenter pro omni ente et non ente, et de quolibet alio ab eo quod infinitatur per negationem infinitantem. Dicit nam Boethius quod negatio infinitans praesentem naturam interimit cum additur negatio infinitans, infinitans alias derelinquit. Et ex hoc denotatur quod nomina transcendentia non ponunt infinitari, quia si infinitarentur nulla natura de relinqueretur. Unde accipiendo ens in sua maxima communitate, ut est commune ad omne intelligibile, sic non potest infinitari. Unde non ens, ut non cadit super ens communissimum nihil significat nec de aliquo verificatur sive praedicatur, nec est infinitum nec infinitum, sed est vox non significativa. Tamen ens existens quod solum verificatur de existentibus bene potest infinitari, quia ipso infinitato relinquuntur aliae naturae possibles, quamvis non relinquatur aliqua natura existens actu.

Catonis autem vel catoni et quaecumque talia sunt non sunt nomina sed casus nominum. Ratio autem eius in aliis quidem eadem est.

Secundo removet nomina aliqua a ratione nominis, dicens quod catonis et catonem non sunt nomina et similia, sed casus nominum. Ratio tamen nominis in aliis est eadem. Haec est diffinitio nominis superius posita est eadem in obliquis, quia competit nominibus obliquis.

Sed differunt quam cum est vel fuit vel erit adiunctum neque verum neque falsum est. Nomen vero semper ut catonis est vel non est. Nondum enim aliquis neque verum

neque dicit falsum.

Ostendit quod nomina obliqua non sunt nomina quamvis eis conveniat diffinitio nominis supradicta, et haec es conclusio septem huius libri, quae probatur sic. Ex quolibet nomine et ex hoc verbo, ‘est’ vel ‘fuit’ vel ‘erit’, constitutur oratio verum vel falsum significans, sed ex hoc nomine, ‘obliquo’, et ex hoc verbo, ‘est’, vel hoc verbo, ‘fuit’, vel ex hoc verbo, ‘erit’, non constitutur oratio significans verum vel falsum, ut patet exemplariter. Si nam dicatur, ‘Catonis est’ vel ‘<Catonis> fuit’ vel ‘<Catonis> erit’, non est oratio significans verum vel falsum. Ergo ‘Catonis’ non est nomen, et eadem ratio est de aliis obliquis. De hac ratione ponitur minor in littera cum dicitur quod differt obliquus a recto quam ex hoc verbo, ‘fuit’ vel ‘erit’, et obliquo non sit oratio vera vel falsa.

Notandum quod philosophus signanter inducit exemplum de verbo substantivo cuiusmodi est hoc verbum, ‘est’, et sunt haec verba ‘fuit’ vel ‘erit’, quae sunt sua obliqua, quia sunt quaedam alia verba, scilicet impersonalia quae cum obliquis significant verum vel falsum, ut cum dicitur ‘Penitet me’, quia actus verbi intelligitur fieri super obliquum, ac si diceretur ‘Penitentia habet me’.

Hic occurrunt quaedam dubia, quia primo videtur quod nomen infinitum, et nomen obliquum sunt nomina, quia eis competit diffinitio nominis superius posita, et hoc dicit philosophus expresse in textu de nominibus obliquis.

Item videtur quod ratio Boethii non valet per quam dicit quod

nomen infinitum non est nomen, quia si ratio sua valeret, scilicet quia non dicit aliquam rem determinatam, sequeretur quod nomina transcendentia quae non significant aliquam rem determinatam non essent nomina, quia communis et magis indeterminate significant quam nomen infinitum, ut quam non homo, sed huiusmodi transcendentia sunt nomina. Ergo ratio Boethii non valet per quam dicit quod nomen infinitum non est nomen, et cetera.

Item videtur <k5vb> quod ex nomine obliquo et ex hoc verbo, ‘est’, possit fieri oratio significans verum vel falsum, quia haec est vera, ‘Catonis est genitivi casus’, et haec est vera per philosophum, ‘Catonis non est nomen’, et tamen constituitur ista oratio ex nomine obliquo et verbo.

Item haec videtur vera vel falsa, ‘Catonis est’, quia sequitur, ‘Catonis est asinus, igitur Catonis est ens’, et antecedens est verum supposito quod Cato habeat asinum, et per consequens ex nomine obliquo et ex verbo, ‘est’, constituitur oratio verum et falsum significans.

Ad primum, dicendum secundum quod dicit Boethius quod diffinitio nominis superius posita non est completa assignata nec integra diffinitio nominis, et ideo ad complendum diffinitionem nominis excludit philosophus a ratione nominis completa nomen infinitum et nomen obliquum, ut diffinitioni nominis dictae addantur istae particulae finita et recta, et istis particulis positis in diffinitione nominis ista diffinitio nominis in qua ponuntur istae particulae non competit nomini infinito, nec nomini obliquo.

Ad aliud, dicendum est quod haec sola non causa quare nomen infinitum non sit nomen, scilicet quia nomen significat aliquam rem determinatam seu specialem, sed quia nomen infinitum intermit unam naturam et non ponit aliam naturam determinatam, sed derelinquit infinitas alias a natura quam intermit. Unde ad hoc quod aliquid sit nomen infinitum requiruntur duae conditiones, scilicet quod interimat unam naturam et nullam ponat determinatam naturam, sed non sic est de nominibus transcendentibus, quia quamvis non ponant aliquam naturam, nullam tamen naturam intermit, sed non sic est de nomine infinito.

Aliqui dicunt quod nomen obliquum et nomen infinitum non sunt nomina principaliter, sed secundario et ex consequenti bene sunt nomina. Nam impositio sit in recto, et nomen infinitum principaliter imponitur ad significandum, et ex hoc quod nomen finitum et rectus principaliter imponuntur ad significandum, imponuntur et secundario nomen obliquum et nomen infinitum.

Ad aliud dico quod haec est congrua, 'Catonis est genitivi casus', secundum quod ly 'Catonis' accipitur materialiter, et sic habet rationem nominis recte supponentis pro seipso accepto in obliquo. Unde cum dicitur 'Catonis est genitivi casus', ly 'Catonis' supponit materialiter et habet rationem nominativi casus, et sensus huius est iste, 'hoc nomen, 'Catonis' est genitivi casus'. Et si dicatur quod eadem ratione hic erit congrua, 'Catonis currit', accipiendo 'Catonis' materialiter, dicendum est quod sic dicendo, 'Catonis currit',

non potest ly ‘Catonis’ sumi materialiter, quia suppositio dicitur analogice de suppositione materiali et suppositione significativa. Suppositio materialis est suppositio secundaria et minus propria, et ideo terminus non supponit materialiter nisi quando comparatur alicui particulae secundum suppositionem materialem, sicut illa quae est genitivi casus. Competit nam huic dictioni, ‘Catonis’, secundum quod sumitur materialiter sed hoc verbum, ‘currit’, non competit sibi secundum suppositionem materialem, et ideo in hac oratione, ‘Catonis currit’, non accipitur ly ‘Catonis’ materialiter sed personaliter.

Ad aliud est dicendum quod haec est incongrua, ‘Catonis est’, quia hic nihil accipitur quod possit verbo reddere suppositum, nec sequitur, ‘Catonis est ens, ergo Catonis est’, quia in ista, ‘Catonis est ens’, verbo redditur suppositum, sed in ista, ‘Catonis est’, nihil ponitur quod possit reddere suppositum verbo.

<Capitulum 3: De Verbo>

Verbum autem quod consignificat est tempus, cuius prius nihil seorsum significat, et est semper eorum quae de altero praedicantur nota.

Haec est secunda pars principalis huius capituli, in qua philosophus determinat de verbo, et continet tres particulas. In prima ponit et declarat diffinitionem verbi. In secunda ibi, **Non currit autem**, excludit quaedam a ratione verbi quae non sunt verba libet appareant verba. In tertia ibi, **ipsa quaedam**, ponit quaedam convenientiam quae est inter nomen et verbum.

<Chapter 3: On Verbs>

In prima igitur particula ponit diffinitionem verbi, dicens quod verbum est illud quod consignificat tempus cuius pars extra nihil significat, et semper est nota eorum quae de altero praedicantur. In hac diffinitione non ponitur vox significativa ad placitum, sed subintelligitur ex diffinitione nominis, quia commune est nomini et verbo quod sit vox significativa ad placitum. Unde philosophus breviter procedens relinquit ea quae sunt communia nomini et verbo intellectui legentis ex his quae dixerat in diffinitione nominis. Aliam tamen particulam nomini et verbo communem positam in diffinitione nominis, **cuius nulla pars**, et cetera, ponit hic quamvis sit superius posita in diffinitione nominis, cuius causa est quia verbum maiorem habet convenientiam cum oratione quam nomen, quia verbum importat compositionem per quam perficitur et constituitur oratio. Ideo magis videtur quod verbum sit oratio et quod pars eius per se aliquid significat quam nomen, et ideo hanc <k6ra> particulam ponit quae fuit prius postea in diffinitione nominis.

Dico autem quod consignificat tempus, ut cursus quidem nomen est. Currit vero est verbum. Consignificat enim nunc esse.

Explanat hanc diffinitionem verbi, et primo declarat hanc diffinitionem verbi, scilicet quod verbum consignificat tempus, et haec est conclusio octo huius libri, quae probatur sic. Id quod significat certam differentiam temporis consignificat tempus. Verbum consignificat certam differentiam temporis. Ergo, et cetera. Maior est nota, et minor declaratur per differentiam inter nomen et verbum quae idem significant. Sed different tamen in hoc, quod non idem consignant, quia

verbum consignificat tempus, et nomen non consignificat tempus. Unde declaratur sic. Illud inest verbo per quod distinguitur a nomine, sed per consignificare certam differentiam temporis verbum distinguitur a nomine. Quod patet exemplariter sic. 'Currit' quod est verbum, et 'cursus' quod est nomen idem significant, sed differunt per hoc, quod 'currit' consignificat nunc esse quod est certa differentia temporis, et 'cursus' non consignificat nunc esse, nec consignificat aliquam differentiam temporis. 'Currit' nam significat talem motum animalis ut mensuratur tempore praesenti, sed 'cursus' significat huiusmodi motum non ut mensuratur aliqua differentia temporis, sed ut abstrahitur ab omni differentia temporis. Cum nam intelligo cursum, non magis intelligo cursum ut mensuratur tempori praesenti, scilicet ut nunc praesentaliter sit quam ut mensuratur tempore praeterito, scilicet ut fiebat, vel ut mensuratur tempore futuro, scilicet fiet in futuro. Per hoc patet quod 'currit' non significat tempus, sed cum tempore, quia 'currit' significat determinatum motum inesse animali, qui motus non est tempus, sed dat intelligere certam differentiam temporis mensurantem suum significatum, et huiusmodi motum. Patet etiam quod 'dies' et 'nox' non significant cum tempore, quamvis significant tempus, quia non significant sua significata prout mensurantur aliqua certa differentia temporis, sed prout abstrahuntur ab omni tempore. Potuit enim dies fieri vel nunc vel in futuro, et potuit fieri et fiebat in futuro.

Et semper eorum quae de altero dicuntur [nota [est, ut eorum quae dicuntur de subiecto vel in subiecto sunt]]²⁸³²⁸⁴.

Aliam particularum [ponit]²⁸⁵, scilicet quod **verbum semper est nota eorum quae de altero dicuntur** [et]²⁸⁶ declarat philosophus, et haec est conclusio novem huius libri, [quae]²⁸⁷ est probatur sic. Verbum semper est nota eorum quae de {altero dicuntur, scilicet de subiecto, quia verbum est de numero eorum quae sunt in subiecto}²⁸⁸. Sed tam illa quae {dicuntur de subiecto}²⁸⁹ quam illa quae {sunt in subiecto}²⁹⁰ dicuntur de altero. Ergo, et cetera.

Sciendum <est>²⁹¹ quod philosophus {pro}²⁹² {ea}²⁹³ **quae dicuntur de subiecto** intelligit praedicata essentialia, et {pro}²⁹⁴ {ista}²⁹⁵ **quae sunt in subiecto** intelligit praedicata accidentalialia. Ex isto loco potest notari quod res extra animam sicut declaratum est supra principium libri praedicamentorum est praedicatum, et per consequens propositio componitur ex

²⁸³ A

²⁸⁴ B

²⁸⁵ A, B

²⁸⁶ A, B

²⁸⁷ ‘haec conclusio’: A

²⁸⁸ ‘sunt subiecto vel eorum quae sunt in subiecto’: A; ‘altero dicuntur ut de subiecto vel eorum quae sunt in subiecto’: B

²⁸⁹ ‘sunt in subiecto’: A

²⁹⁰ ‘dicuntur de subiecto’: A

²⁹¹ B

²⁹² ‘per’: A, B

²⁹³ ‘illa’: A, B

²⁹⁴ ‘per’: A

²⁹⁵ ‘illa’: A

And it is always a mark of those which are said of another, as of those which are said of a subject or are in a subject

Aristotle makes another point, namely that **a verb is always a mark of those which are said of another**, and this is the ninth conclusion of this book, which is proved in this way. A verb is always a mark of those which are said of another, namely of a subject, or of those which are in a subject. But just as those which are said of a subject are said of another, so too those which are in a subject are said of another. Therefore, etc.

One must know that by **those which are said of a subject** Aristotle means essential predicates, and by **those which are in a subject** he means accidental predicates. From this, it can be known that a thing outside the soul, as was stated above in the beginning of the *Categories*, is a predicate, and consequently a statement is composed out of things outside

rebus extra animam <sicut declaratum est supra principium libri praedicamentorum>²⁹⁶. <Et>²⁹⁷ istud tamen non est ad propositum, quia nota in proposito non accipitur pro signo, sed <accipitur>²⁹⁸ pro notificante, ut postea {dicetur}²⁹⁹. {Nam}³⁰⁰ si verbum {est}³⁰¹ nota eorum quae de altero predicantur, et [si]³⁰² verbum non est nota nisi sui significati, sequitur quod significatum verbi predicatur, sed significatum verbi est res extra animam. Ergo videtur quod res extra animam praedicatur. Aliter dicunt aliqui, quod verbum in {qualem}³⁰³ propositione predicatur, et hoc dicunt propter {istud}³⁰⁴ dictum philosophi hic: **verbum est semper nota eorum quae [de altero predicantur]**³⁰⁵, et cetera, et etiam quia Aristoteles <infra>³⁰⁶ in isto capitulo dicit quod verbum infinitum semper de aliquo est, sed non <est>³⁰⁷ aliter de aliquo nisi <quia>³⁰⁸ tanquam praedicatum de subiecto. Ergo verbum infinitum est praedicatum <et eadem ratione vel maiori verbum finitum est praedicatum>³⁰⁹. Unde sic dicentes dicunt

the soul. However, that is not relevant to this particular claim, because a mark in a statement is not taken for a sign, but for a mark, as will be seen later. For if a verb is a mark of those which are predicated of another, and if a verb is not a mark of anything except its significate, it follows that the significate of a verb is predicated. But the significate of a verb is a thing outside the soul. Therefore, it seems that a thing outside the soul is predicated. Some say otherwise, that a verb in every statement is predicated, and they say this on account of that *dictum* of Aristotle here: **a verb is always a mark of those which are predicated of another**, etc., and also because Aristotle in this chapter says that an infinitive verb is always of another, but to be of another is nothing for it be except as a predicate of a subject. Therefore, an infinitive verb is a predicate. Hence those who hold that position say that in this statement, ‘A human is an animal’, this whole thing, ‘is an animal’, is predicated.

²⁹⁶ B

²⁹⁷ A

²⁹⁸ B

²⁹⁹ ‘videbitur’: A

³⁰⁰ ‘unde’: A

³⁰¹ ‘sit’: A

³⁰² A

³⁰³ ‘omni’: A, B

³⁰⁴ ‘illud’: B

³⁰⁵ B

³⁰⁶ A, B

³⁰⁷ A, B

³⁰⁸ B

³⁰⁹ A, B

quod in {hac}³¹⁰ propositione, ‘homo est animal’, praedicatur hoc totum, ‘est animal’. Unde dicunt quod in omni propositione verbum est praedicatum vel pars praedicati. Potest <etiam>³¹¹ adduci pro eis illud dictum philosophi, {secundus}³¹² Perihemeneias, **quando est tertium adiacens praedicatum**. [Dupliciter {dantur opiniones}³¹³]³¹⁴ ex quo potest accipi quod hoc verbum, ‘est’, semper praedicatur, vel secundum adiacens vel tertium. Sed sine dubio sic dicentes non intelligunt logicam Aristotelis, {nec}³¹⁵ ea quae a logicis solent dici. Aristoteles <enim>³¹⁶, in principio primo priorum, ostendens quae sunt partes <orationum et>³¹⁷ propositionum ex quibus fiunt syllogismi [et]³¹⁸ conclusiones {in}³¹⁹ terminis diffinit terminum, dicens **Terminum dico in quae resolvitur propositio**, et statim {innuit divisionem}³²⁰ termini, [dicens]³²¹ **ut praedicatum et de quo praedicatur, his apposito vel divisio esse vel non esse**, per hoc intelligens ut patet ex {manifestatione}³²² sermonis quod propositionis partes sunt praedicatum et [{id}]³²³ de quo praedicatur, scilicet]³²⁴ subiectum

Hence they say that in every statement, the verb is a predicate or is part of a predicate. That *dictum* of Aristotle from the second chapter of the *Perihemeneias* – **when the predicate is a tertium adiacens** – can be used by them, from which this verb, ‘is’, can always be understood to be a predicate – either a *secundum adiacens* or a *tertium adiacens*. But without a doubt those who hold this position do not understand the logic of Aristotle, nor are they accustomed to speak about those things which follow from that logic. Aristotle, discussing at the beginning of the first book of the *Prior Analytics* those which are parts of a statement, from which syllogisms and conclusions composed of at their most basic, Aristotle define terms, saying **I call a term that into which a statement is resolved**, and immediately he sets out the division of a term, saying that **a predicate and about which it is predicated, to those being or non-being is apposed or divided**, through this thinking, as it seems from the clarity

³¹⁰ ‘ista’: A

³¹¹ A, B

³¹² ‘in secundo’: A, B

³¹³ ‘dicuntur oppositiones’: B

³¹⁴ A

³¹⁵ ‘neque’: B

³¹⁶ A, B

³¹⁷ B

³¹⁸ A, B

³¹⁹ ‘ex’: B

³²⁰ ‘inquit innuens diffinitionem’: B

³²¹ B

³²² ‘manifesto’: A

³²³ ‘illud’: A

<et praedicatum>³²⁵, et hoc verbum, ‘est’, affirmatum vel negatum. Unde praedicato et subiecto apponuntur esse vel non esse, hoc est, hoc verbum ‘est’ affirmatum vel negatum {est}³²⁶ <tertium>³²⁷ appositum praedicato et subiecto ad con<k6rb>stituendum {rationem}³²⁸. {In}³²⁹ primo priorum ubi docet syllogizare, dicit quod medius terminus in prima figura est illud quod subicitur in maiori et praedicatur in minori, et in secunda figura <medium>³³⁰ praedicatur in utraque praemissarum, et in tertia figura [medium]³³¹ subicitur in utraque praemissarum. Sed in prima figura hoc verbum, ‘est’, {nec}³³² est subiectum {nec}³³³ est partes subiecti in maiori, sic syllogizando ‘omnis homo est animal, omne risibile est homo, ergo’ {et cetera}³³⁴, ergo in minori, {scilicet in hac}³³⁵, ‘omne risibile est homo’, hoc verbum ‘est’ {nec}³³⁶ est praedicatum nec pars praedicati. Confirmatur, quia si hoc verbum ‘est’ esset pars praedicati <vel praedicatum>³³⁷, in omni bono syllogismo variaretur medium, [et]³³⁸ quia aliud

of the words, that the parts of a statement are (1) the predicate and (2) that about which it is predicated, namely the subject, and (3) this verb, ‘is’, either as an affirmative or a negative. Hence being or non-being is apposed to the predicate and to the subject, that is, this verb, ‘is’, whether affirmative or negative, is apposed to the predicate and the subject, when establishing a statement. Likewise, in the first book of the *Prior Analytics*, where Aristotle teaches us to syllogize, he says that the middle term in the first figure is that which is the subject in the major and the predicate in the minor, and in the second figure it is the predicate in both of the premises, and in the third figure the middle is the subject in both premises. But in the first figure, this verb, ‘is’, is neither the subject nor is it part of the subject in the major premise, so by syllogizing ‘Every human is an animal, everything capable of laughter is a human, therefore’, etc., therefore in the minor (namely in this,

³²⁴ B

³²⁵ A

³²⁶ ‘et secundum’: B

³²⁷ A

³²⁸ ‘propositionem’: A, B

³²⁹ ‘item’: A, B

³³⁰ A

³³¹ B

³³² ‘non’: B

³³³ ‘neque’: B

³³⁴ ‘‘omnis risibile est animal’’: B

³³⁵ ‘ut in ista’: A; ‘scilicet in ista’: B

³³⁶ ‘non’: B

³³⁷ B

³³⁸ A, B

foret praedicatum in minori quam fuit subiectum in maior. In demonstratione {ergo}³³⁹ potissima quae solum sit in prima figura esset fallacia accidentis, quod boni logici non solent dicere.

Item philosophus semper <in>³⁴⁰ exemplificando de subiecto et praedicato {in capitulo}³⁴¹ ubi ostendit quod coniugationes {sunt}³⁴² inutiles, ponit tales terminos ‘homo animal’, ‘equus animal’, ‘homo lapis’ et huiusmodi. Praedicatum ergo propositionis est huiusmodi terminus, animal vel homo, lapis, equus, et similia, et per consequens hoc verbum, ‘est’, non est praedicatum nec pars praedicati.

Item <in>³⁴³ eodem primo priorum dicit conversionem in terminis esse quando {de subiecto sit praedicatum}³⁴⁴ et e converso, sed si verbum semper esset praedicatum vel pars praedicati nunquam fieret in conversione {de subiecto

‘Every human is an animal’), this verb, ‘is’, is neither the predicate nor part of the predicate. This is confirmed, because if this verb, ‘is’, were a part of the predicate, in every correctly-formed syllogism, the middle term would be varied, because something else would be the predicate in the minor premise than was the subject in the major premise. Therefore in a demonstration of the highest sort, which are only in the first figure, there would be a fallacy of accident, which any good logician would not make the mistake of saying.

Likewise, when discussing the subject and the predicate in the chapter [in the *Rhetoric*] where he mentions that conjunctions are pointless, Aristotle always indicates these sorts of terms: ‘human animal’, ‘horse animal’, ‘human stone’ and predicates of that sort. Therefore, a term of this sort, ‘animal’ or ‘human’, ‘stone’, ‘horse’ and so on is the predicate of a statement, and consequently this verb, ‘is’, is not a predicate nor part of a predicate.

Likewise, in the same first book of the *Prior Analytics*, he says that a conversion in terms is when the predicate is of a subject, and conversely, but if a verb were always a predicate or part of a predicate, then the predicate would

³³⁹ ‘et sic’: A, B

³⁴⁰ A, B

³⁴¹ ‘et medio’: A;

³⁴² ‘essent’: B

³⁴³ B

³⁴⁴ ‘de praedicato sit subiectum’: A

praedicatum}³⁴⁵ [{nec}³⁴⁶ ex converso]³⁴⁷, quia verbum non est subiectum {nec}³⁴⁸ pars subiecti, et per consequens nunquam fieret conversio in terminis. Unde si ista propositio, ‘quidam homo est animal’, convertatur sic, ‘ergo quoddam animal est homo’, hic non est conversio in eisdem terminis, quia ‘homo’ subicitur in prima et ‘<est>³⁴⁹ animal’ praedicatur, in secunda ‘animal’ subicitur et ‘<est>³⁵⁰ homo’ praedicatur, et ita in hac conversione forent quattuor termini, [scilicet]³⁵¹ ‘homo’, ‘est animal’, ‘est homo’, ‘animal’. Confirmatur quia philosophus dividit terminum in subiectum et <in>³⁵² praedicatum. Conversio ergo in terminis est quando de subiecto sit praedicatum et e converso.

Item secundum istam opinionem, nunquam praedicaretur per se superius de [parte]³⁵³ <se>³⁵⁴ inferiori. Nam in ista, ‘homo est animal’, praedicaretur ‘est animal’. Cum est animal non sit genus hominis, sequitur quod in ista non praedicatur per se superius de per se inferiori, et eadem ratione nec in aliqua alia.

never be converted into the subject, nor conversely, because the verb is not a subject nor part of the subject, and consequently there would never be a conversion in terms. Hence, if this statement, ‘A certain human is an animal’, is converted in this way, ‘Therefore a certain animal is human’, here there is not a conversion into the same terms, because ‘human’ is the subject in the first and ‘is animal’ is its predicate, and in the second ‘animal’ is the subject and ‘is human’ is the predicate, and so in this conversion there would be four terms, namely ‘human’, ‘is an animal’, ‘is human’, ‘animal’. This is confirmed, because Aristotle divides terms into the subject and the predicate. Therefore a conversion in terms is when a predicate is of a subject, and conversely.

Again, according to that opinion, a superior could never be predicated *per se* of its inferior. For in this, ‘A human is an animal’, ‘is an animal’ would be predicated. Since “is an animal” is not the genus of human, it follows that in this case a superior *per se* is not predicated of an inferior *per se*, and by the same account not in any other case either.

³⁴⁵ ‘de praedicato subiectum’: A

³⁴⁶ ‘neque’: B

³⁴⁷ A

³⁴⁸ ‘neque’: B

³⁴⁹ A

³⁵⁰ A

³⁵¹ A

³⁵² A

³⁵³ B

³⁵⁴ A, B

Item quaero utrum genus possit praedicari de speciem vel non. Si sic, cum animal sit genus hominis, sequitur quod in {aliqua}³⁵⁵ propositione, [‘homo est animal’,]³⁵⁶ ‘animal’ potest esse praedicatum, et <ita>³⁵⁷ non semper est {necessarium}³⁵⁸ verbum {praedicari}³⁵⁹. Si {dicitur}³⁶⁰ quod genus non per se praedicatur, sed cum verbo, ita quod verbum est pars praedicati, istud est contra scientiam quam {tradit}³⁶¹ Aristoteli de praedicatis primo {topica}³⁶², ubi ponit quattuor esse praedicata, scilicet genus, {differentia}³⁶³, proprium et accidens. Si hic opinio {esset}³⁶⁴ vera, nullum istorum {esset}³⁶⁵ praedicatum. Item istud est contra philosophum, primo {posteriore}³⁶⁶, ubi vult quod genus et {differentia}³⁶⁷ praedicantur per se de speciem [et hoc]³⁶⁸ [in]³⁶⁹ primo modo dicendi per se.

Again, I ask whether a genus can be predicated of a species or not. If it can, since animal is the genus of human, it follows that in this statement, ‘A human is an animal’, ‘animal’ can be the predicate, and it is not always necessary for the verb to be predicated. If it is said that a genus is not predicated *per se*, but with a verb, so that the verb is part of the predicate, that is contrary to scientific knowledge handed down from Aristotle, from the chapter on predicates from the first book of the *Topics*, where he claims that four things are predicated, namely a genus, a *differentia*, a *proprium* and an accident. If the present opinion were true, none of those would be a predicate. That is also contrary to what Aristotle says in the first book of the *Posterior Analytics*, where he means that a genus and a difference are predicated *per se* of a species, and this in the first mode of speaking *per se*.

³⁵⁵ ‘illa’: B

³⁵⁶ A

³⁵⁷ A, B

³⁵⁸ ‘necesse’: B

³⁵⁹ ‘esse praedicatum’: B

³⁶⁰ ‘detur’: B

³⁶¹ ‘tradidit’: B

³⁶² ‘topicorum’: A, B

³⁶³ ‘differentiam’: B

³⁶⁴ ‘foret’: A

³⁶⁵ ‘foret’: A

³⁶⁶ ‘posteriorum’: A, B

³⁶⁷ ‘differentiam’: B

³⁶⁸ B

³⁶⁹ A

Item in praedicamentis dicit philosophus quod **quando alterum de altero praedicatur, quicquid praedicatur de praedicato praedicatur <etiam>**³⁷⁰ **de subiecto**, quod intelligitur in predicatione essentiali, ut si homo est animal, and animal est subiecta, homo est subiecta. Illud ergo quod praedicatur in ista, ‘homo est animal’, subicitur in illa, ‘animal est substantia’. Aliter regula non valeret si illud quod praedicatur in praedicatione essentiali non posset subici in <alia>³⁷¹ praedicatione essentiali, {ut}³⁷² in ista, ‘animal est substantia’, nihil subicitur nisi iste terminus, ‘animal’, et hoc est per se notum {expertis}³⁷³ in logica. Nec oportet amplius circa istam opinionem morari, eo quod circa <tria>³⁷⁴ prima principia <principlia>³⁷⁵ logicae {maximum}³⁷⁶ continet errorem et destruit artem syllogizandi et artem demonstrandi, et per consequens artem propositiones convertendi, sine quibus nulla scientia potest haberi.

{Si}³⁷⁷ diceret forte {aliquis}³⁷⁸ cavillatorum quod in <omni>³⁷⁹ propositione in qua predicatum est tertium adiacens,

³⁷⁰ B

³⁷¹ B

³⁷² ‘sed’: A, B

³⁷³ ‘expertibus’: B

³⁷⁴ B

³⁷⁵ B

³⁷⁶ ‘manifestum’: A, B

³⁷⁷ ‘sed’: B

³⁷⁸ ‘alius’: B

Likewise, in the *Categories*, Aristotle says that **when one is predicated of another, whatever is predicated of the predicate is also predicated of the subject**. This concerns essential predication, such as if a human is an animal, and something is predicated of ‘animal’, it can be predicated of ‘human’. Therefore that which is predicated in this, ‘A human is an animal’, is a subject in this, ‘An animal is a substance’. Otherwise the rule would not hold if that which is predicated in an essential predication is not able to be a subject in another essential predication. But in this statement, ‘An animal is a substance’, nothing is the subject except this term, ‘animal’, and this is known *per se* by those who are experienced in logic. Nor need we delay anymore on this opinion, because, relative to the first principles of logic, it contains a clear error, thereby destroying the art of syllogizing and the art of demonstrating, and consequently the art of converting statements, without which we could not have any scientific knowledge.

If perhaps one of those ridiculous persons were to say that in a statement in which the predicate is a *tertium adiacens*,

est {duplex praedicatum}³⁸⁰, scilicet praedicatum totale et praedicatum partiale. Praedicatum totale est totum praedicatum aggregatum ex verbo et ex specificante verbum. Praedicatum <vero>³⁸¹ partiale est illud quod specificat verbum. Unde in ista, ‘homo est animal’, ³⁸² ‘est animal’ est praedicatum totale, <et li>³⁸³ ‘animal’ est praedicatum partiale.

Contra, secundum hoc in omni propositione in qua {praedicatur}³⁸⁴ [‘est’]³⁸⁵ tertium adiacens, praedicarentur vel enunciarentur plura de uno vel plura de pluribus, quia certus est quod praedicatum enunciatur de subiecto, et per consequens si {sunt}³⁸⁶ plura predicata et unum subiectum, plura enunciantur de uno, et sic omnis propositio in qua <praedicatum>³⁸⁷ {est}³⁸⁸ tertium adiacens foret plures, quod est inconveniens.

Item praedicatum et subiectum dicuntur extrema propositionis, sed unius divisionis sunt tamen duo extrema. Ergo in propositione una est tamen unum subiectum et unum praedicatum.

³⁷⁹ A

³⁸⁰ ‘dupliciter’: B

³⁸¹ B

³⁸² B

³⁸³ B

³⁸⁴ ‘praedicatum’: B

³⁸⁵ A

³⁸⁶ ‘sint’: A

³⁸⁷ B

³⁸⁸ ‘praedicatur’: A

there are two predicates, namely the total predicate and the partial predicate. The total predicate is the whole predicate aggregated from the verb and from the thing specifying the verb. The partial predicate is that which specifies the verb. Hence, in this, ‘A human is an animal’, ‘is an animal’ is the total predicate, and ‘animal’ is the partial predicate.

On the contrary, according to this position in every statement in which a *tertium adiacens* is predicated, many things would be predicated or said of one, or many of many, because it is certain that the predicate is said of the subject, and consequently if there are many predicates and one subject, many are said of one, and so every statement in which there is a *tertium adiacens* there would be many statements, which is problematic.

Likewise, the predicate and the subject are called the extremes of a statement, but they are two extremes of one division. Therefore, in one statement there is one subject and one predicate.

Item [si]³⁸⁹ {partes}³⁹⁰ praedicati {debet}³⁹¹ dici praedicatum partiale, tunc litterae et syllabae quae sunt partes praedicati totalis forent praedicata partialia, et sic in omni propositione {forent}³⁹² plura extrema {vel praedicata quam duo}³⁹³. Dico ergo quod in omni propositione <k6va> cathegorica in qua {praedicatum est}³⁹⁴ tertium adiacens, illud quod specificat verbum quod est copula est praedicatum, et verbum quod est copula {nec}³⁹⁵ est praedicatum nec pars praedicati, nec est subiectum nec pars subiecti.

Ad auctoritates in contrarium. Ad primam cum philosophus dicit quod **verbum semper est nota eorum**, et cetera, dicendum quod ex hac auctoritate sequitur oppositum illius opinionis, {quia}³⁹⁶ nihil est nota sui ipsius. Si ergo verbum {sit}³⁹⁷ nota eorum quae de altero dicuntur, sequitur quod verbum non est illud quod de altero dicitur, et per consequens verbum non est praedicatum. Unde eo ipso quod verbum est nota praedicati, sequitur quod verbum non est praedicatum. Dico igitur quod ‘nota’ accipitur multipliciter, {sed}³⁹⁸ in proposito accipitur ‘nota’ pro eo quod notificat. Verbum

Likewise, if the parts of a predicate ought to be called a partial predicate, then letters and syllables which are parts of the total predicate would be partial predicates, and so in every statement there would be more than two predicates. Therefore I say that in every categorical statement in which the predicate is a *tertium adiacens*, that which specifies the verb is the predicate, and the verb (which is a copula) neither is the predicate nor is part of the predicate, nor is it the subject nor part of the subject.

To the authoritative texts in contrast. To the first, when Aristotle says that **a verb is mark of those**, etc., we should say that from this authority the opposite of that opinion follows, because nothing is a mark of itself. Therefore if a verb is a mark of those which are said of another, it follows that a verb is not that which is said of another, and consequently the verb is not a predicate. Therefore I say that ‘mark’ is taken in many ways, but in this case ‘mark’ is taken for that which the verb marks. Also that which in every statement joins together the predicate with the subject

³⁸⁹ B

³⁹⁰ ‘pars’: B

³⁹¹ ‘debeat’: A, B

³⁹² ‘essent’: A

³⁹³ ‘quam duo praedicata’: A, B

³⁹⁴ ‘praedicatur’: A

³⁹⁵ ‘non’: B

³⁹⁶ ‘quam’: A, B

³⁹⁷ ‘est’: B

³⁹⁸ ‘et’: A

{etiam}³⁹⁹ quod in omni propositione copulat praedicatum cum subiecto notificat quod est praedicatum, quod manifeste patet in propositionibus in quibus ponuntur verba adiectiva.

Ad hoc {nam}⁴⁰⁰, quod cognoscamus {quod}⁴⁰¹ est praedicatum in talibus propositionibus, resolvimus verbum adiectivum in hoc verbum <'sum', 'es', et>⁴⁰² 'est', et in principium eiusdem temporis et eiusdem significationis, et facta resolutione cognoscimus {quod}⁴⁰³ est praedicatum, quia illud quod specificat {verbum}⁴⁰⁴ facta resolutione est praedicatum, et ita verbum notificat praedicatum.

Contra, si verbum sit nota solum quia notificat, [tunc]⁴⁰⁵ diffinitio verbi non competeret omni verbo, quia non omne verbum notificat, sed solum verbum substantivum quod copulat {subiectum cum predicato}⁴⁰⁶. Sed hoc est inconveniens, quia diffinitio verbi {debet}⁴⁰⁷ omni verbi competere.

marks that which is a predicate, which is manifestly clear in statements which contain adjectival verbs.

For from this, that we understand what is the predicate in statements with adjectival verbs, we resolve an adjectival verb into this verb, 'is', and into a participle of the same time and signification, and, having made that resolution, we understand that it is the predicate, because that which specifies the verb in the resolution is the predicate, and so the verb marks the predicate.

One might object that, if a verb is a mark only of what it marks, then the definition of a verb would not apply to all verbs, because not every verb marks, but only substantival verbs join together a subject with a predicate. But this is inconsistent, because the definition of a verb ought to apply to all verbs.

³⁹⁹ 'enim': B

⁴⁰⁰ 'autem': A

⁴⁰¹ 'quid': A

⁴⁰² B

⁴⁰³ 'quid': A

⁴⁰⁴ 'hoc verbum, 'est', facta': A

⁴⁰⁵ A

⁴⁰⁶ 'praedicatum subiecto': A

⁴⁰⁷ 'deberet': A

Item sicut per resolutionem verbi cognoscitur praedicatum, ita {et}⁴⁰⁸ subiectum. Ergo verbum non est magis nota praedicati quam subiecti, cuius oppositum videtur philosophus velle.

Ad primum istorum dicendum [est]⁴⁰⁹ quod omne verbum verberaliter sumptum est nota eorum quae de altero {dicuntur}⁴¹⁰, et hoc [est]⁴¹¹ vel secundum se ut verba substantiva, vel {ratione inclusi in eis}⁴¹² ut verba adiectiva <verbaliter sumpta>⁴¹³. Unde verba adiectiva verberaliter sumpta ratione verborum substantivorum eis inclusorum sunt notae praedicatorum et verba substantiva, ut haec verba ‘est’, ‘fuit’ [et]⁴¹⁴ ‘erit’, sunt secundum se notae [ipsorum]⁴¹⁵ praedicatorum <quia secundum se dicunt in cognitioni praedicamentorum>⁴¹⁶.

Ad aliud dico ut mihi videtur quod {hoc verbum ‘est’ est ita}⁴¹⁷ principium notificandi subiectum sicut praedicatum. {Unde}⁴¹⁸ per hoc quod aliquid construitur cum verbo ex parte

Likewise, just as through the resolution of a verb the predicate is understood, so too the subject. Therefore, a verb is not more greatly a mark of the predicate than of the subject, which which seems to be the opposite of what Aristotle intends.

To the first of these, it must be said that every verb taken up verbally is a mark of those which are said of another, and this is either according to itself, as with a substantival verb, or by reason of its inclusion in them, as with an adjectival verb. Hence adjectival verbs taken verbally, by reason of the inclusion of substantival verbs in them, are marks of the predicates, so that these verbs – ‘is’, ‘was’ and ‘will be’ – are according to themselves marks of those predicates.

To the other, I say, as seems clear to me, that this verb, ‘is’, is a principle of marking the subject just as much as the predicate. Hence on account of this, that something is

⁴⁰⁸ ‘per resolutionem cognoscitur subiecto’: A; ‘etiam’: B

⁴⁰⁹ B

⁴¹⁰ ‘praedicatur’: B

⁴¹¹ A, B

⁴¹² ‘secundum aliquid inclusum’: B

⁴¹³ B

⁴¹⁴ A

⁴¹⁵ A

⁴¹⁶ A

⁴¹⁷ ‘verbum est’: A

⁴¹⁸ ‘quia’: A

ante cognoscitur quod illud est subiectum vel se tenens ex parte subiecti sicut per hoc quod aliquid construitur <cum verbo>⁴¹⁹ a parte post cognoscitur quod illud est praedicatum vel se tenens ex parte praedicati. Et cum dicitur quod philosophus dicit quod verbum est nota praedicati et non subiecti, dico quod cum philosophus dicit **verbum esse notam eorum quae de altero dicuntur**, tangitur tam subiectum quam praedicatum, {quia si}⁴²⁰ dicitur **aliquid dici de altero** tanguntur duo, [scilicet illud quod dicitur,]⁴²¹ scilicet praedicatum, et illud de quo dicitur, scilicet subiectum. Unde cum dicitur quod **verbum est nota eorum quae de altero dicuntur**, denotatur quod verbum est principium cognoscendi alterum de altero, scilicet praedicatum de subiecto, et per consequens est principium cognoscendi tam subiectum quam praedicatum. Non enim potest cognosci aliquid dici de altero nisi cognoscatur tam illud quod dicitur quam illud de quo dicitur.

[Et]⁴²² si quis quaereret utrum verbum magis se teneat {ex}⁴²³ parte {subiecti}⁴²⁴ {quam}⁴²⁵ ex parte {praedicati}⁴²⁶, dico quod probabiliter dici potest quod verbum substantivum quod copulat subiectum cum praedicato non magis se tenet ex parte

⁴¹⁹ A

⁴²⁰ ‘et cum’: A; ‘quia cum’: B

⁴²¹ A

⁴²² A

⁴²³ ‘a’: A

⁴²⁴ ‘praedicati’: A

⁴²⁵ ‘vel’: A

⁴²⁶ ‘subiecti’: A

construed with the verb as something coming before it, it is understood that that is a subject or holds itself from a part of the subject, just as on account of this, that something is construed with the verb as something coming after it, it is known that it is a predicate or holds itself from the part of the predicate. And when it is said that Aristotle says that **a verb is a mark of those which are said of another**, it attaches just as much to the subject as to the predicate, because if **something is said of another** it touches on two things, namely that which is said, namely the predicate, and that about which it is said, namely the subject. Hence when it is said that **a verb is a mark of those which are said of another**, it is denoted that a verb is a principle of thinking one of another, namely the predicate of the subject, and consequently it is a principle of thinking about the subject as much as about the predicate. For something cannot be thought to be said of another unless that about which it is said is thought just as that which is said.

And if someone were to ask whether the verb more greatly holds itself on the part of the subject or on the part of the predicate, I say that it probably can be said that a substantival verb which joins together a subject with a

subiecti quam ex parte praedicati, sed est medium inter illa, non magis conveniens cum uno quam cum {alio}⁴²⁷. Verba vero adiectiva quae resolubilia <sunt>⁴²⁸ in verbum substantivum et suum participium ratione participii {in eis inclusit}⁴²⁹ magis se tenent ex parte praedicati quam ex parte subiecti, quia participium tali verbi est praedicatum vel pars praedicati. Ratione tamen copulae non magis se tenet ex parte praedicati quam ex parte subiecti. Unde quod communiter dicitur, quod praedicatum se habet per modum formae et subiectum per modum materiae, est dictum magistrale non continens veritatem, quia subiectum et praedicatum in propositione cathegorema sunt partes materiales et verbum quod est copula est pars formalis, ubi alibi dicitur <ab eo quod propositio de inesse habet suam unitatem>⁴³⁰.

Quidam tamen dicunt quod quamvis verbum copulans praedicatum cum subiecto {nec}⁴³¹ sit praedicatum nec pars praedicati, tamen magis se tenet ex parte praedicatum quam ex parte subiecti, quia verbum quod est copula inter praedicatum et subiectum est medium respiciens inter illa subiectum tanquam terminum a quo, <et>⁴³² praedicatum tanquam terminum ad quem, sed medium inter terminum a quo et

predicate does not hold itself more so on the part of the subject than on the part of the predicate, but it is a middle between them, no more suited to one than to the other. However, adjectival verbs, which are resolvable into a substantival verb and its own participle, by reason of the participle in it, hold more so on the part of the predicate than on the part of the subject, because the participle of such a verb is the predicate or part of the predicate. However, with respect to the copula included in it, it no more holds itself on the part of the predicate than on the part of the subject. Hence that which is commonly said, that the predicate holds itself through the mode of form, and the subject through the mode of matter, is a common doctrine which does not contain the truth, because the subject and the predicate in a categorical statement are the material parts and the verb, which is the copula, is the formal part, which is explained elsewhere.

However, some say that although the verb joining together the predicate with the subject is neither a predicate nor part of the predicate, still it more so holds itself on the part of the predicate than on the part of the subject, because a verb which is the copula between the predicate and the subject is a medium, aiming, between those, at the subject as its term from which, and at the predicate as its term to which. But

⁴²⁷ ‘reliquo’: A

⁴²⁸ A, B

⁴²⁹ ‘inclusi in eis’: A, B

⁴³⁰ A

⁴³¹ ‘non’: B

⁴³² A

terminum ad quem magis se tenet ex parte termini ad quem <quam ex parte termini a quo>⁴³³, ut patet ex quinque physica, ubi philosophus dicit quod motus qui est medium inter terminum a quo et terminum ad quem magis est [de natura termini ad quem quam]⁴³⁴ de natura termini a quo, et sic verbum quod est medium inter praedicatum et subiectum magis se tenet ex parte praedicati quam ex parte subiecti. Istud tamen nihil concludit, quia propositio non est motus {neque}⁴³⁵ mutatio a subiecto in praedicatum.

Ad secundam auctoritatem philosophi dicentis quod **verbum semper est de altero** [tanquam praedicatum]⁴³⁶, dico quod verum est, sed non est semper de altero tanquam praedicatum de subiecto, sed quia verbum verbaliter sumptum secundum ordinem constructionis nunquam potest esse principium in {ordine}⁴³⁷, sed semper praesupponit aliquid praecedens secundum ordinem constructionis. <Ideo dicit philosophus quod verbum semper est altero, quia semper praesupponit ad praecedens secundum ordinem constructionis.>⁴³⁸ Unde verbum semper est de aliquo praecedente ipsum secundum {constructionem}⁴³⁹, et sic {oportet}⁴⁴⁰ intelligi {istud

the medium between a term from which and a term to which more so holds itself on the part of the term to which, as is clear from the fifth book of the *Physics*, where Aristotle says that a motion which is a medium between a term from which and a term to which is more so from the nature of the term to which than from the nature of the term from which. In this way, then, a verb which is a medium between a predicate and a subject more so holds itself on the part of the predicate than on the part of the subject. However, one should not infer this, because a statement is not a motion nor a mutation of a subject into a predicate.

To the second authoritative text of Aristotle, when he says that a verb is always of another, I say that this is true, but it is not always of another *as a predicate of a subject*. Rather, this is due to the fact that a verb taken verbally, according to the order of construction, can never be first in that order, but always presupposes something preceding it according to the order of construction. Hence a verb is always of something preceding it according to the order of construction, and in this way it is necessary to understand that *dictum* which is commonly said, that a verb signifies through the mode of action and of going out from one and

⁴³³ A, B

⁴³⁴ A

⁴³⁵ 'nec': A, B

⁴³⁶ B

⁴³⁷ 'oratione': A

⁴³⁸ A

⁴³⁹ 'ordinem': B

⁴⁴⁰ 'debet': A, B

dictum}⁴⁴¹ quod communiter dicitur quod verbum significat per modum actionis et egredientis {ab}⁴⁴² altero et inhaerentis alicui alteri. Hoc {nam}⁴⁴³ ideo dicitur, {quia}⁴⁴⁴ verbum semper praesupponit aliquid <in oratione secundum ordinem constructionis non quia verbum realiter egrediatur vel realiter inhaereat, sed quia verbum praesupponit aliquid>⁴⁴⁵ praecedens, sicut actio praesupponit agens et egrediens illud a quo egreditur, et inhaerens illud cui inheret. Et si {allegetur}⁴⁴⁶ quod verbum semper dicitur de altero ut de subiecto et per consequens est praedicatum, dicendum est quod in textu non invenitur quod verbum dicitur de altero [ut de subiecto]⁴⁴⁷, sed quod est de altero. Si tamen inveniretur quod verbum dicitur de altero, ex hoc non sequeretur quod verbum esset praedicatum, quia esse vel dici de altero intelligitur dupliciter, scilicet immediate <vel mediante>⁴⁴⁸, et sic verbum est de altero et dicitur de altero, alio modo mediante, scilicet mediante copula. {Quod}⁴⁴⁹ primo <modo quod>⁴⁵⁰ est vel dicitur de altero non est praedicatum, sed quod secundo modo dicitur de altero <est praedicatum>⁴⁵¹, scilicet mediante verbo quod copulat praedicatum cum subiecto, <ideo>⁴⁵² illud est praedicatum.

⁴⁴¹ ‘illud’: A, B

⁴⁴² ‘de’: A

⁴⁴³ ‘enim’: A, B

⁴⁴⁴ ‘quod’: B

⁴⁴⁵ A, B

⁴⁴⁶ ‘allegaretur’: B

⁴⁴⁷ B

⁴⁴⁸ B

⁴⁴⁹ ‘quia’: B

⁴⁵⁰ B

⁴⁵¹ B

⁴⁵² B

inhering in another. That *dictum* is therefore said for this reason, because a verb always presupposes something in speech according to the order of the construction of a statement, not because a verb really goes out of something or really inheres in something, but because a verb presupposes something preceding it, just as an action presupposes an agent and something going out presupposes that from which it goes out, and some inhering thing presupposes that in which it inheres. And if it is alleged that a verb is always said of another as of a subject, and consequently is a predicate, it must be said that in this text of Aristotle, one does not find him saying that a verb is said of another, but merely that is of another. However, if it were discovered in this text that a verb is said of another, from this it would not follow that a verb would be a predicate, because to be, or to be said, of another is understood in two ways, namely immediately (and in this way a verb is of another and is said of another) and mediately, namely by the mediation of the copula. What is, or is said, of another in the first way is not a predicate, but

Ad tertium auctoritatem, cum dicit philosophus quod **est tertium adiacens predicatum**, et cetera, dicendum <est>⁴⁵³ secundum intentionem philosophi, [quia]⁴⁵⁴ in {illa}⁴⁵⁵ auctoritate {hoc verbum}⁴⁵⁶ ‘est’ tenetur materialiter, et non tenetur nominative sed dative. Et est sensus [quod]⁴⁵⁷ quando tertium adiacens huic verbo ‘est’ est praedicatum, tunc dupliciter dicuntur {oppositiones}⁴⁵⁸, et cetera. Unde in proposito hoc verbum ‘est’ non reddit suppositionum huic verbo praedicatur, sed hoc quod dico tertium adiacens reddit ei suppositum et hoc verbum ‘est’ tenetur dative. Unde sic {dicendo}⁴⁵⁹, ‘homo est animal’, iste terminus ‘animal’ est tertium adiacens in [hac]⁴⁶⁰ propositione, et {adiacet et adicitur}⁴⁶¹ huic verbo ‘est’, et non solum praedicatum adiacet verbo sed etiam verbum adiacet praedicato. Unde in ista, ‘homo est animal’, ‘animal’ adiacet huic verbo ‘est’ et hoc verbum ‘est’ adiacet ‘animali’, quia utrumque {adicitur alteri}⁴⁶².

⁴⁵³ B

⁴⁵⁴ B

⁴⁵⁵ ‘ista’: A

⁴⁵⁶ ‘quod li’: B

⁴⁵⁷ A

⁴⁵⁸ ‘appositiones’: B

⁴⁵⁹ ‘dicto’: A

⁴⁶⁰ ‘ista’: A; B

⁴⁶¹ ‘additur’: B

⁴⁶² ‘additur animali’: B

what is said of another in the second way, namely by the mediation of a verb which joins together the predicate with the subject, is a predicate.

To the third authoritative text, when Aristotle says as **the predicate is a tertium adiacens**, etc., that text needs to be explained according to the intention of Aristotle, because in that authoritative text, this verb, ‘is’, is held materially, and it is not held nominatively but datively. And the sense is that when the *tertium adiacens* to this verb ‘is’, is the predicate, then appositives are spoken of in two ways, etc. Hence in the present case, this verb, ‘is’, does not assign the suppositum predicated of this verb, but that which I call the *tertium adiacens* assigns the suppositum to it, and this verb, ‘is’, is taken datively. Hence, when saying ‘A human is an animal’, this term, ‘animal’, is the *tertium adiacens* in that statement, and it adjoins and is adjoined to this verb ‘is’, and not only does the predicate adjoin the verb but the verb also adjoins the predicate. Hence, in this statement, ‘A human is an animal’, ‘animal’ adjoins this verb, ‘is’, and this verb, ‘is’, adjoins ‘animal’, because each is joined to

[Sed]⁴⁶³ adhuc dubitatur, quia non videtur [verum]⁴⁶⁴ quod verbum semper est nota praedicati, quia quandoque subicitur verbum ut patet hic, 'legere est bonum', aut hic, 'lego est verbum'. Dicendum quod sic {dicendo}⁴⁶⁵ 'legere est bonum', vel 'lego est verbum', non accipitur ly 'legere' verbaliter, quia non accipitur [per modum verbi sed]⁴⁶⁶ per modum {specificativum}⁴⁶⁷ verbi, cum non accipiatur per modum egredientis vel fluentis ab alio, hoc est, per modum praesupponentis aliquid secundum ordinem constructionis, sed accipitur pro re verbi <seu pro nomine>⁴⁶⁸. Idem {nam}⁴⁶⁹ est dicere 'legere est bonum' et <dicere>⁴⁷⁰ 'lectio est bona', verumtamen sic {dicendo}⁴⁷¹ 'legere est bonum', ly 'legere' est verbum et habet modum {specificandi}⁴⁷² verbi, sed non accipitur sub {ista}⁴⁷³ ratione. Sic etiam {dicendo}⁴⁷⁴ 'currit est verbum', ly 'currit' est verbum, sed non accipitur per modum verbi, nec <accipitur>⁴⁷⁵ pro significato verbi, sed

⁴⁶³ A

⁴⁶⁴ A, B

⁴⁶⁵ 'dicto': A

⁴⁶⁶ A

⁴⁶⁷ 'specificatum': B

⁴⁶⁸ B

⁴⁶⁹ 'enim': A, B

⁴⁷⁰ A

⁴⁷¹ 'dicto': A

⁴⁷² 'specificatum': B

⁴⁷³ 'illa': A, B

⁴⁷⁴ 'dicto': A

⁴⁷⁵ A, B

the other.

But still there is a doubt, because it does not seem true that a verb is always the mark of a predicate, because sometimes a verb is a subject, as is clear in this case, 'To read is good', or in this case, 'Read is a verb'. It must be said that, in this case, by 'To read is good' or 'Read is a verb', 'to read' is not being used verbally, because it is not used through the mode of a verb but through the mode of the specification of a verb, since it is not used through the mode of going or flowing out from another, that is, through the mode of presupposing something according to the order of construction, but it is used for the significate of the verb. For it is the same thing to say 'To read is good' and 'Reading is good', though in this case, by saying 'To read is good', 'to read' is a verb and has the mode of specifying a verb, but it is not used as a verb. Also in this case, by saying 'Runs is a verb', 'runs' is a verb, but it is not used as

accipitur materialiter. Unde verbum acceptum {in}⁴⁷⁶ vi verbi semper est nota eorum quae de altero dicuntur vel secundum se vel ratione inclusi in eo, ut supra dictum est.

Non currit autem et non laborat non verbum dico. Consignificat quidem tempus et semper de aliquo est nota. Differentiae autem huic nomen non est impositum, sed sit infinitum verbum.

Haec est secunda particula secundae partis huius capituli in qua philosophus excludit quaedam a ratione verbi quae apparent esse verba et non sunt verba, et duo sunt quae excludit a ratione verbi, scilicet verbum infinitum et obliquum. Et primo excludit verbum infinitum a ratione verbi, narrans de verbo infinito cuius principium est quod verbum infinitum non est verbum. Secundum est quod duo superius posita in diffinitione verbi conveniunt verbo infinito, scilicet consignificare tempus, et esse nota eorum quae de altero dicuntur. Tertium est quod huiusmodi dictiones cuiusmodi sunt, ‘non curro’, ‘non laborat’, non sunt verba, et non est eis nomen impositum, sed eis nomen imponit, dicens sit nomen infinitum, hoc est, huiusmodi dictionibus, ‘non currit’, ‘non laborat’, imponitur hoc nomen commune, scilicet hoc nomen, ‘verbum infinitum’.

Hic dubitatur quia secundum iam dicta videtur quod verbum infinitum sit verbum, quia diffinitio verbi sibi competit, scilicet

⁴⁷⁶ ‘sub’: B

verb, nor for the significate of a verb, but it is used materially. Hence a verb used with the force of a verb is always the mark of those which are said of another, either according to itself or by reason of an inclusion in it, as was said above.

consignificare tempus, et cetera. Dicendum quod diffinitio quod diffinitio verbi prius posita competit tam ver<llra>bis infinitis quam verbis finitis, sed illa diffinitio non fuit propria et perfecta diffinitio verbi, sed est diffinitio communis verbo finito et infinito. In diffinitione perfecta debent poni istae particulae duae, finita et recta, et per has particulas differt verbum a verbo infinito, et a verbo obliquo.

Intelligendum quod verbum infinitum non significat passionem vel actionem, sed magis significat privationem actionis vel passionis, et ideo verbum infinitum consignificat tempus, et non solum actio vel passio mensurantur tempore, sed etiam privatio actionis et passionis mensurantur tempore, ut patet ex quattuor physica, ubi dicit philosophus quod tempus non solum est mensura motus, sed et mensura tam motus quam quietis.

Sciendum est quod verbum infinitum est nota eorum quae de altero dicuntur ratione verbi substantivi subintellecti in verbo infinito. Unde idem est dicere ‘Socrates non currit’, secundum quod ‘non currit’ est verbum infinitum, quantum est dicere ‘Socrates est non currens’.

Quoniam similiter in quolibet est vel quod est vel quod non est.

Narratis praedictis de verbo infinito philosophus probat quod verbum infinitum non est verbum, et haec conclusio est decem huius libri, quae probatur sic. Illud quod equaliter inest ei vel illi quod est, et ei quod non est, non est verbum, sed verbum infinitum inest equaliter ei quod est, et ei quod non est. Ergo, et

cetera. De ista ratione ponitur minor in littera, maior declaratur sic. Omne verbum proprie sumptum significat actionem et passionem, vel per modum actionis et passionis, seu per modum fluxus et fieri eo modo quo dictum est. Sed huiusmodi non conveniunt non enti sed solum insunt enti. Et minor patet, nam 'non currit', quod est verbum infinitum, inest enti et non enti. Nam de Socrate sedente verum est dicere quod non currit, et de Caesare mortuo verum est dicere quod non currit. Haec nam est vera, 'Caesar non currit'. Ex istis patet error istorum qui dicunt quod verbum infinitum non manet infinitum in oratione, sed in oratione positum est pure negativum et non infinitum, et haec dicuntur de intentione Boethii super hunc passum, qui dicit quod verbum infinitum positum in oratione non differt a verbo pure negativo. Istud tamen est manifestissime falsum, et contra intentionem philosophi et Boethius. Dicit nam philosophus quod verbum infinitum similiter, hoc est, equaliter inest ei quod et ei quod non, sed non inest alio modo quam sicut praedicatum inest subiecto nisi in oratione. Non enim inest sicut accidens inest subiecto, quia non enti nullum accidens inest nec sicut praedicatum inest subiecto nisi in oratione. Ergo verbum infinitum in oratione manet infinitum. Similiter dicit philosophus quod verbum infinitum semper est nota eorum quae de altero dicuntur, et dicit quod verbum infinitum semper est de aliquo sed non est de aliquo nec est nota eorum, quae dicuntur de aliquo nisi in oratione. Ergo omne verbum infinitum in oratione manet infinitum.

Item Boetius dicit quod verbum infinitum praedicatur de eo quod est et de eo quod non est, sed nihil praedicare nisi quod manet in oratione. Igitur verbum infinitum manet infinitum in

oratione.

Istud confirmatur per tres ratione. Primo sic. Participium infinitum potest manere infinitum in oratione, ut patet dicendo ‘Socrates est non currens’, sed verbum infinitum resolvitur sicut et quodlibet aliud verbum in suum participium eiusdem temporis et eius de significationis tamquam in suo convertibili. Idem nam est dicere ‘Socrates non currit’, et ‘[Socrates] est non currens’, secundum quod ‘non currit’ est verbum infinitum, sed ‘est non currens’ manet infinitum in oratione. Ergo ‘non currit’ secundum quod est verbum infinitum manet in oratione. Unde de quocumque dicitur unum convertibilium de eodem dicitur et reliquum, sed convertibile cum verbo infinito manet in oratione et vere attribuitur subiecto. Ergo infinitum verbum manet in oratione, et vere attribuitur subiecto cum suum convertibile vere attribuitur.

Idem probatur sic. Omnis pars orationis manet in oratione cuius est pars, sed verbum infinitum est pars orationis. Ergo verbum infinitum manet in oratione infinitum. Maior patet, et minor declaratur, quia ‘non currens’ est participium. Igitur descendit ab aliquo verbo finito vel infinito, quod est pars orationis, sed non descendit nisi ab hoc verbo, ‘non currit’, ‘non curro’, ‘non curris’, quod est verbum infinitum et pars orationis.

Et confirmatur, quia nisi verbum infinitum esset pars orationis sequeretur quod verbum infinitum ad nihil esset utile, quod est inconueniens. Concedo ergo quod verbum infinitum potest

manere verbum infinitum in oratione. Et ad illud quod dici Boethius, quod verbum infinitum in oratione positum non differt a verbo pure negativo, istud sic intelligo quod oratio in qua ponitur verbum infinitum quantum ad veritatem et falsitatem non differt ab oratione in qua ponitur verbum pure negativum, et hoc patet in simplicibus secundum intellectum. Verbi tam subiectum quam praedicatum est terminus simplex. In illis nam negativa de praedicato infinito et affirmativa de infinito convertuntur, ut patebit in primo secundi libri. In aliis tamen, ut in compositis, quantum ad veritatem et falsitatem differunt affirmativa de praeterito infinito et negativa de praeterito finito. Ista nam est vera, ‘Chimera alba non currit’, ut est pure negativa, et est falsa secundum quod non currit est verbum infinitum, quia tunc est sensus quod chimera alba est non currens, et haec est falsa propter affirmationem quam ponit implicite, sed non est sic in negativis, quia pure negativae non ponunt affirmationem.

Sed dubitatur quam ista propositio, ‘Socrates non currit’, vel illa, ‘Chimera non currit’, non potest esse mere negativa, ut videtur. Dicendum quod haec oratio, ‘Socrates non currit’, est multiplex secundum accentum eo quo ‘non currit’ potest esse una dictio vel plures dictiones. Primo est mere affirmativa, quia sensus est iste, ‘Socrates est non currens’. Secundo modo est mere negativa, quamvis de virtute sermonis non distinguendum sit, et hoc quia quo ad veritatem et falsitatem sensus non differunt in significationibus, ut dictum est.

Similiter autem curret vel currebat non verbum est sed casus verbi. Differt autem a verbo quam hoc praesens significat tempus, illa vero quod complectitur.

Nunc excludit verba obliqua a ratione verbi, ut verba praeteriti et futuri temporis, et dicit quod huiusmodi verba obliqua non sunt verba, et hoc probat per hoc quod dicit, **Differt autem verbum**, per differentiam inter verbum et verbum obliquum. Unde probatur quia verba praeteriti temporis et futuri non sunt verba, et haec est undecim conclusio huius libri, quae probatur sic. Omne verbum significat temporis praesens, quia consignificat actionem vel passionem fieri in praesenti. Sed verba praeteriti et futuri temporis non consignificant tempus praesens, quia non significant actionem nec passionem fieri in praesenti, sed significant actionem vel passionem fuisse vel forte esse. Ergo, et cetera. De ista ratione, primo ponitur conclusio cum dicit, **Similiter curret et currebat**. Primo ponitur una pars minoris cum dicitur **Differt autem**. Secundo ponitur alia pars minoris cum dicit quod ista, scilicet verba praeteriti et futuri temporis significant illa quae complectuntur, hoc est, quae includunt tempus praesens, et dicitur in habitudine ad praesens. Dicitur autem praeteritum quod fuit praesens, et aliquid dicitur futurum quod erit praesens.

Notandum est hic quod verbum variatur per tempora, modos, numeros, et personas. Variatio quae est secundum numerum et personam non constituit casus verbi, sed variatio secundum modos et tempora constituit casus verbi, cuius ratione est quam verbum proprie dictum constituit actionem et passionem in actu praesentaliter, quod simpliciter est agere et pati. Modo sola illa variatio quae est ex parte actionis vel passionis casum constituit. Ideo verbum praeteriti et futuri temporis, et similiter verbum imperativi et optativi modi dicuntur casus verbi, quia non significant actionem vel passionem fieri in praesenti. Sed

variatio ex parte actionis secundum numerum et personam non est ex parte actionis vel passionis sed ex parte subiecti, et ideo talis variatio non constituit casum verbi.

Sed hic dubitatur, quia videtur quod verbum praeteriti vel futuri temporis sit verbum, quia omnis oratio vera vel falsa constat ex nomine et verbo, sed ex nomine recto et verbo praeteriti temporis vel futuri constituitur oratio verum vel falsum significans, ut patet de huiusmodi orationibus, ‘Caesar fuit’, ‘Antichristus erit’. Ergo huiusmodi orationes constiuuntur ex nomine et verbo sed non constituuntur nisi ex nomine et verbo praeteriti vel futuri temporis. Ergo, et cetera. Dicendum quod in verbo praeteriti vel futuri temporis intelligitur verbum praesentis temporis. Idem est nam dicere ‘Caesar fuit’, et ‘Caesar est praeteriti’, et idem est dicere ‘Anitchrist erit’ et ‘Antichristus est futurus’, et ideo ex nomine et verbo praeteriti vel futuri temporis constituitur orationem verum vel falsum significans ratione verbi recti, scilicet prasentis temporis subintellectui, sed ex nomine obliquo et ex verbo recto non constituitur orationem verbum vel falsum significans, quia in nomine obliquo non intelligitur nomen rectum, sicut in verbo obliquo intelligitur verbum rectum. Istis exclusis a ratione verbi, scilicet verbo infinito et verbo obliquo, patet quod oportet addere diffinitioni verbi superius positae istas particulas, finita et recta, per quas a ratione verbi excluduntur verbum obliquum et verbum infinitum. Et haec est intentio Boethii, dicentis hic quod haec est diffinitio verbi: verbum est vox significativa ad placitum cum tempore, cuius nulla pars significat extra separata finita et recta.

Ipsa quidem secundum se [dicta verba nomina sunt et significant aliquid. Constituit enim intellectum qui dicit et qui audit quiescit. Sed si est vel non est nondum significat]⁴⁷⁷.

Haec est {secunda}⁴⁷⁸ particula secundae partis principalis, in qua philosophus ponit quaedam convenientiam quae est inter nomen et ver<llva>bum. <Et>⁴⁷⁹ primo narrat quod {nomen}⁴⁸⁰ et {verbum}⁴⁸¹ habent convenientiam adinvicem, dicens quod ipsa, scilicet verba secundum se dicta, {scilicet}⁴⁸² seorsum accepta, <sunt nomina, hoc est,>⁴⁸³ sunt similia nominibus. <Et isto>⁴⁸⁴ narrato hoc ponit duas convenientias inter nomen et verbum. Prima est quod sicut nomen per se sumptum significat aliquid, {ita}⁴⁸⁵ verbum per se sumptum aliquid significat. Secunda convenientia est quod sicut nomen per se sumptum {nec}⁴⁸⁶ significat verum nec falsum, sic verbum per se sumptum {nec}⁴⁸⁷ significat verum nec falsum. Et istas convenientias probat, [et]⁴⁸⁸ primo probat quod **verbum per se sumptum aliquid significat**, et haec est

Indeed those verbs spoken by themselves are names and signify something. For he who speaks establishes an understanding, and he who listens arrests his intellect. But it does not yet signify if it is or is not.

This is the second subpart of the second part of the first book, in which Aristotle sets out a certain feature common to nouns and verbs. First he tells us that nouns and verbs have a similarity with one another, saying that those, namely verbs spoken by themselves, that is, taken separately, are similar to nouns. Having told us this, Aristotle sets out two features common to both nouns and verbs. The first is that, just as nouns taken by themselves signify something, so too verbs taken by themselves signify something. The second common feature is that, just as nouns taken by themselves signify neither something true nor something false, so too verbs taken by themselves signify neither something true nor something false. And he proves that nouns and verbs share these features. He first

⁴⁷⁷ A, B

⁴⁷⁸ ‘tertia’: A

⁴⁷⁹ B

⁴⁸⁰ ‘nomina’: A

⁴⁸¹ ‘verba’: A

⁴⁸² ‘hoc est’: A, B

⁴⁸³ A, B

⁴⁸⁴ A

⁴⁸⁵ ‘sic’: A, B

⁴⁸⁶ ‘non’: B

⁴⁸⁷ ‘non’: B

⁴⁸⁸ A, B

conclusio duodecim huius libri, [quae]⁴⁸⁹ probatur sic. Illud quod est per se sumptum et constituit intellectum per se significat aliquid, quod patet, quia de ratione vocis <per se>⁴⁹⁰ significative est constituere intellectum. Sed verbum per se sumptum constituit intellectum. Quod patet, quia ille qui audit verbum per se sumptum proferri aliquid intelligit, quia intellectus eius quiescit, hoc est, constituitur. Quod intelligendum [est]⁴⁹¹ quantum est ad primam operationem intellectus, quae est conceptio alicuius simplicis. [Unde intellectus {qui audit}⁴⁹² verbum per se prolatam constituitur quantum ad primam operationem intellectus, quae est simplicium apprehensio]⁴⁹³, non autem quantum {tertiam}⁴⁹⁴ operationem intellectus, quae est compositio et divisio. Igitur verbum per se sumptum aliquid significat.

{Neque enim ‘esse’ signum est rei vel ‘non esse’, nec si hoc ipsum est purum dixeris; ipsum quidem nihil est, consignificat autem quamdam compositionem quam sine compositis non est intelligere}⁴⁹⁵.

proves that **the verb taken by itself signifies something**, and this is conclusion twelve of this book, which is proved in this way. That which is taken by itself and establishes an understanding *per se* signifies something, which is clear, because the account of a significative utterance is to establish an understanding. But a verb taken by itself establishes an understanding. This is clear, because he who hears a verb uttered by itself understands something, because his understanding rests, that is, is established. This has to be understood with regard to the first operation of the intellect, which is the conception of something simple. Hence, in hearing a verb by itself, an understanding is established with regard to the first operation of the intellect, which is simple apprehension, not however with regard to the second operation of the intellect, which is composition and division. Therefore a verb taken by itself signifies something.

For ‘to be’ or ‘to not be’ is not a sign of a thing, nor if you clearly say this, ‘is’. Indeed it is nothing, but it consignifies a certain composition which cannot be understood without its composites.

⁴⁸⁹ A

⁴⁹⁰ B

⁴⁹¹ B

⁴⁹² ‘audientis’: A

⁴⁹³ B

⁴⁹⁴ ‘secundam’: A, B

⁴⁹⁵ ‘si est vel non est’: A, B

Secunda convenientia {patet}⁴⁹⁶, scilicet quod sicut nomen per se sumptum {nec}⁴⁹⁷ significat verum vel falsum, {similiter et}⁴⁹⁸ verbum <per se sumptum nec significat verum nec falsum>⁴⁹⁹, et hoc probat philosophus, et est conclusio {tredecim}⁵⁰⁰ huius libri, <scilicet>⁵⁰¹ quod **verbum per se sumptum nec significat verum nec falsum**. <Et haec est conclusio tredecim.>⁵⁰² Probatur per locum a maiori sic. Si aliquod verbum per se sumptum {significat}⁵⁰³ verum vel falsum, hoc maxime foret verum de hoc verbo, ‘est’, quod est <verbum>⁵⁰⁴ substantivum inclusum in omni verbo adiectivo. Sed hoc verbo, ‘est’, per se sumptum {nec}⁵⁰⁵ significat verum nec falsum est, <Nam, ut dicit philosophus, **si hoc verbum est purum dixeris neque verum neque falsum est,**>⁵⁰⁶ hoc est, si hoc verbum, ‘est’, proferatur {sine verbo adiectivo, et per se nec significat verum nec falsum}⁵⁰⁷. Nam, ut dicit philosophus, <si>⁵⁰⁸ hoc verbum, ‘est’, significat compositionem quamdam quam sine {extremis}⁵⁰⁹ non est intelligere tamquam aliquid significans verum vel falsum. Unde hoc verbum, ‘est’, cum sit

The second common feature is clear, namely that just as the noun taken by itself signifies neither something true nor something false, likewise the verb taken by itself signifies neither something true or something false, and this is conclusion thirteen of this book: that **the verb taken by itself neither signifies something true nor something false**. This is proved through an argument from the greater, in this way. If some verb taken by itself signifies something true or something false, that would be true most of all for this verb, ‘is’, which is the substantive verb included in every adjectival verb. But this verb, ‘is’, taken by itself signifies neither something true nor something false, that is, if this verb, ‘is’, is uttered without an adjectival verb, it does not by itself signify something true or something false. For, as Aristotle says, this verb, ‘is’, signifies a certain composition which, without its composites, cannot be understood to be something signifying something true or something false. Hence this verb, ‘is’, since it is a verb,

⁴⁹⁶ ‘probatur’: A, B

⁴⁹⁷ ‘non’: B

⁴⁹⁸ ‘sic’: A, B

⁴⁹⁹ A, B

⁵⁰⁰ ‘tertia decima’: B

⁵⁰¹ A

⁵⁰² A

⁵⁰³ ‘significaret’: B

⁵⁰⁴ B

⁵⁰⁵ ‘non’: B

⁵⁰⁶ A, B

⁵⁰⁷ ‘pre se sine aliquo addito, nec significatur verum nec falsum’: B

⁵⁰⁸ B

⁵⁰⁹ ‘compositis’: B

verbum, aliquid significat <sed>⁵¹⁰ sine extremis nec significat verum vel falsum. Boethius dicit hic quod **philosophus dicit quod hoc verbum, ‘est’, significat quamdam compositionem**, et cetera, quia hoc verbum, ‘est’, non significat naturam alicuius rei sed solum significat compositionem extremorum, [et cetera]⁵¹¹.

Notandum sunt hic tria. Primo quod si aliquid verbum {significet}⁵¹² verum vel falsum, hoc maxime {foret}⁵¹³ verum de hoc verbo, ‘est’, quia circa compositionem vel divisionem consistit veritas {vel}⁵¹⁴ falsitas. Sed hoc verbum, ‘est’, vel [aliquid]⁵¹⁵ eius obliquum in omni propositione est compositio vel copula extremorum adinvicem, [et]⁵¹⁶ ideo dicit philosophus omnem propositionem constare ex nomine et hoc verbo, ‘est’, <vel aliquo eius obliquo. Cum enim in propositione de praesenti, hoc verbum, ‘est’,>⁵¹⁷ in tertia persona vel in prima vel in secunda est copula, et in omni propositione de praeterito, hoc verbum, ‘fuit’, est copula, et in omni propositione de futuro hoc verbum, ‘erit’, est copula vel compositio. Et ideo philosophus probat quod [nomen et]⁵¹⁸ verbum per se sumptum non significat verum vel falsum per

signifies something, but without the extremes it does not signify something true or something false. Boethius says here that **Aristotle says that this verb, ‘is’, signifies a certain composition**, etc., because this verb, ‘is’, does not signify the nature of some thing but only signifies the composition of the extremes.

We need to know three things here. First, that if some verb were to signify something true or something false, this would be true most of all with respect to this verb, ‘is’, because truth or falsity concerns composition or division. But this verb, ‘is’, or some oblique form of it, is in every statement a composition or copula of the extremes, and therefore Aristotle says that every statement consists in a noun and this verb, ‘is’, or some oblique form of it. For in a present-tense statement, this verb, ‘is’, in either the first, or second, or third person, is the copula, and in every past-tense statement, this verb, ‘was’, is the copula, and in every future-tense statement, this verb, ‘will be’, is the copula or the composition. And therefore Aristotle proves that a verb taken by itself does not signify something true or something

⁵¹⁰ A, B

⁵¹¹ A, B

⁵¹² ‘significat’: B

⁵¹³ ‘esset’: A, B

⁵¹⁴ ‘et’: A, B

⁵¹⁵ B

⁵¹⁶ A

⁵¹⁷ A

⁵¹⁸ A

hoc, quod hoc verbum, ‘est’, {cum}⁵¹⁹ in omni propositione sit compositio, nec significat verum nec falsum. Quod tamen inter omnia verba videtur significare per se maxime verum vel falsum, quia nullum aliud verbum est compositio seu copula nisi virtute huius verbi, ‘est’, in eo inclusi. <Et>⁵²⁰ per hoc verbum, ‘est’, intelligo indifferenter verbum primae, secundae, et tertiae personae huius {verbi}⁵²¹ – ‘sum’, ‘es’, [‘est’,]⁵²² et [etiam]⁵²³ ‘fui’ – et verba obliqua descendencia a <hoc>⁵²⁴ verbo ‘est’, ut verba praeteriti vel futuri temporis.

Secundo [est]⁵²⁵ {notandum}⁵²⁶ quod hoc verbum, ‘est’, {quandoque}⁵²⁷ est secundum adiacens in propositione, et quandoque <est>⁵²⁸ tertium [adiacens]⁵²⁹. Quando est secundum adiacens, tunc est cathegorema, quia tunc per se significat aliquam naturam, scilicet esse existere, {et}⁵³⁰ quando {est}⁵³¹ tertium adiacens, tunc est syncathegorema, nullam naturam per se significans {determinate}⁵³², et hoc est

false through this, that this verb, ‘is’, since it is a composition in every statement, does not signify something true or something false. Yet that verb most of all among all the verbs seems to signify by itself something true or something false, because no other verb is a composition or a copula unless by virtue of this verb, ‘is’, included in it. By this verb, ‘is’, I understand indifferently a verb in the first, second or third person – ‘am’, ‘are, and even ‘had been’ – and oblique verbs derived from this verb, ‘is’, such as past-tense and future-tense verbs.

Second, we need to know that this verb, ‘is’, sometimes is a *secundum adiacens* in a statement, and sometimes is a *tertium adiacens*. When it is a *secundum adiacens*, then it is cathegematic, because then it signifies by itself some nature, namely the being of existence, but when it is a *tertium adiacens*, then it is syncathegematic, signifying determinately no nature by itself,. And this is what we are

⁵¹⁹ ‘quod’: A, B

⁵²⁰ A, B

⁵²¹ ‘modi’: B

⁵²² A, B

⁵²³ A, B

⁵²⁴ A, B

⁵²⁵ B

⁵²⁶ ‘intelligendum’: A

⁵²⁷ ‘aliquando’: A, B

⁵²⁸ A

⁵²⁹ B

⁵³⁰ ‘sed’: B

⁵³¹ ‘praedicatur’: A

⁵³² ‘determinatam’: A, B

quod solet dici quod cum hoc verbum, ‘est’, <quando>⁵³³ praedicatur secundum adiacens, tunc est praedicatum quod in se est, sed quando {praedicatur}⁵³⁴ tertium adiacens, tunc {procedit praedicatum}⁵³⁵ quod in alio est. <Unde>⁵³⁶ quando hoc verbum, ‘est’, ponitur secundum [adiacens]⁵³⁷ in propositione, tunc praedicatur {id}⁵³⁸ quod {significatur}⁵³⁹ per hoc verbum, ‘est’, scilicet <esse et>⁵⁴⁰ existere vel ens existens, sed quando hoc verbum, ‘est’, ponitur tertium [adiacens]⁵⁴¹ in propositione, ita quod [illud quod]⁵⁴² sequitur hoc verbum, ‘est’, [in propositione]⁵⁴³ significat aliquam determinatam naturam, tunc praedicatur illud quod in alio est, hoc est, tunc praedicatur {illud quod determinate est quod non includitur in hoc verbo, ‘est’}⁵⁴⁴, ut cum dicitur, ‘homo est animal’. Non {nam}⁵⁴⁵ hic praedicatur esse existere, sed animal praedicatur.

Ista autem distinctio de hoc verbo, ‘est’, prout accipitur hic a Boethio, <et>⁵⁴⁶ potest probari per rationem, scilicet quod

accustomed to say, that, with this verb, ‘is’, when a *secundum adiacens* is predicated, then the verb is the predicate, but when a *tertium adiacens* is predicated, then what is in another is predicated. Hence when this verb, ‘is’, posits a *secundum adiacens* in a statement, then that which is signified through this verb, ‘is’, is predicated, namely existing or the being of existence, but when this verb, ‘is’, posits a *tertium adiacens*, so that that which follows this verb, ‘is’, in a statement signifies some determinate nature, then that which is in another is predicated, that is, then some determinate thing which is not included in this verb, ‘is’, is predicated, as when it is said, ‘A human is an animal’. For the being of existence is not predicated in this case, but animal is predicated.

Moreover, that distinction about this verb, ‘is’, insofar as it is employed here by Boethius, can be proved through

⁵³³ B

⁵³⁴ ‘praedicat’: A

⁵³⁵ ‘praedicat’: A; ‘praedicatur’: B

⁵³⁶ A

⁵³⁷ A

⁵³⁸ ‘illud’: A

⁵³⁹ ‘importatur’: A

⁵⁴⁰ B

⁵⁴¹ A

⁵⁴² B

⁵⁴³ A, B

⁵⁴⁴ ‘aliquid determinatum quod non includitur in hoc verbo, ‘est’’: A, B

⁵⁴⁵ ‘enim’: A, B

⁵⁴⁶ B

[quando praedicatur tertium adiacens [in propositione, tunc]⁵⁴⁷ est syncategorema]⁵⁴⁸, [[et]⁵⁴⁹ quando praedicatur secundum adiacens, tunc est categorema,]⁵⁵⁰ quia quando hoc verbum, ‘est’, {praedicatur}⁵⁵¹ secundum adiacens <in propositione>⁵⁵², tunc per propositionem in qua ponitur hoc verbum, ‘est’, constituitur intellectus, {et}⁵⁵³ prolata tali propositione intellectus audientis quiescit. Sed quando hoc verbum, ‘est’, praedicatur tertium adiacens, [tunc]⁵⁵⁴ prolato subiecto cum hoc verbum, ‘est’, precise, non constituitur intellectus audientis nec quiescit, sed expectat aliud <aliquid>⁵⁵⁵, [ut]⁵⁵⁶ per quaestiones patet quaerentes de subiecto esse secundum adiacens <et esse tertium adiacens>⁵⁵⁷. Quaestio {nam}⁵⁵⁸ {si}⁵⁵⁹ est {quaerit}⁵⁶⁰ de subiecto esse secundum adiacens, et quaestio quia est {quaerit}⁵⁶¹ de subiecto esse tertium adiacens.

reason, namely that when a *tertium adiacens* is predicated in a statement, then it is syncategorematic expression, and when a *secundum adiacens* is predicated, then it is categorematic expression. For when this verb, ‘is’, is a *secundum adiacens* in a statement, then an understanding is established by a statement in which this verb, ‘is’, is posited, so that by such a statement having been spoken the understanding of the one who hears it rests. But when a *tertium adiacens* is predicated, then by uttering the subject term with this verb, ‘is’ alone, the understanding of the one who hears it neither rests nor is established, but it expects something else. This is clear in the case of someone inquiring about the being of a subject either as a *secundum adiacens* or as a *tertium adiacens*. For a question whether it is inquires about the being of the subject as a *secundum adiacens*, and question what it is inquires about the being of the subject as a *tertium adiacens*.

⁵⁴⁷ A

⁵⁴⁸ B

⁵⁴⁹ B

⁵⁵⁰ A

⁵⁵¹ ‘est’: A

⁵⁵² A, B

⁵⁵³ ‘ut’: B

⁵⁵⁴ A; ‘quia’: B

⁵⁵⁵ B

⁵⁵⁶ A

⁵⁵⁷ A

⁵⁵⁸ ‘enim’: A, B

⁵⁵⁹ ‘an’: A

⁵⁶⁰ ‘quaeritur’: B

⁵⁶¹ ‘quaeritur’: B

Nunc autem si quaeratur utrum Caesar est vel non est, et respondeatur <dicendi quod>⁵⁶² ‘Caesar est’, quaestio solvitur, et intellectus audientis constituitur {vel}⁵⁶³ quiescit. {Et}⁵⁶⁴ si quaeratur de Caesar <quaestio>⁵⁶⁵ quia est, ut si quaeratur qualis est Caesar, et {respondetur}⁵⁶⁶ <dicendi>⁵⁶⁷ quod Caesar est, [secundum adiacens,]⁵⁶⁸ quaestio non solvitur nec intellectus <audientis>⁵⁶⁹ quiescit, sed expectat tertium adiacens, scilicet album vel nigrum, bonum vel malum, ens vel non ens, <et similia>⁵⁷⁰ quo <expresse>⁵⁷¹ quiescit intellectus audientis. <Si enim quaeratur qualis est Caesar, et {dicatur}⁵⁷² quod Caesar est album, quiescit et constituitur intellectus audientis.>⁵⁷³ Et sic potest apparere quod hoc verbum, ‘est’, {quandoque}⁵⁷⁴ praedicatur [cathegorema, quia]⁵⁷⁵ per se sine tertio adiacente [constituitur intellectus vel]⁵⁷⁶ constituit intellectum, sed quando praedicatur tertium adiacens non constituit intellectum sine tertio adiacente.

Now if someone asks whether Caesar is or is not, and someone else responds to him that Caesar is, the question is resolved, and the understanding of the one who hears it is established and rests. But if someone asks what Caesar is, as if he were to ask what sort of thing Caesar is, and someone else responds that Caesar is, the question is not resolved nor does the understanding rest, but it expects a *tertium adiacens*, namely ‘pale’ or ‘dark’, ‘good’ or ‘bad’, ‘being’ or ‘non-being’, by which the understanding of the one who hears it rests. And in this way it can seem that this verb, ‘is’, sometimes is predicated as a categorematic expression, because it establishes an understanding by itself, without a *tertium adiacens*, but when a *tertium adiacens* is predicated, an understanding is not established without a *tertium adiacens*.

⁵⁶² A

⁵⁶³ ‘et’: A, B

⁵⁶⁴ ‘sed’: A, B

⁵⁶⁵ A

⁵⁶⁶ ‘respondeatur’: B

⁵⁶⁷ A

⁵⁶⁸ A, B

⁵⁶⁹ A

⁵⁷⁰ B

⁵⁷¹ A

⁵⁷² ‘respondeatur’: B

⁵⁷³ A, B

⁵⁷⁴ ‘quando’: A, B

⁵⁷⁵ B

⁵⁷⁶ A, B

Ista tamen {regula}⁵⁷⁷ fortassis patitur calummiam, quia per eandem rationem ‘animal’ {est}⁵⁷⁸ syncategorema, {ut}⁵⁷⁹ si quaeratur quale animal est Socrates, et [si]⁵⁸⁰ respondeatur <dicendi>⁵⁸¹ ‘<Socrates est>⁵⁸² animal’ [sine {alio determinante}⁵⁸³]⁵⁸⁴, intellectus non quiescit <per hanc responsionem>⁵⁸⁵, sed expectat <tertium adiacens>⁵⁸⁶ {aliud}⁵⁸⁷ determinans, scilicet rationale vel album vel nigrum, vel [aliud]⁵⁸⁸ huiusmodi. Dicendum est quod non est simile, quia sic {respondendo}⁵⁸⁹, ‘Socrates est animal’, quamvis {expectat}⁵⁹⁰ aliud <aliquid>⁵⁹¹ determinans ly ‘animal’, {tamen constituitur oratio significans verum vel falsum}⁵⁹². Sed qui respondet ad quaestionem {qualis est Socrates dicendo quod}⁵⁹³ Socrates est, non constituit intellectum <verum vel faslum>⁵⁹⁴ alicuius propositionis. Non enim sic respondens

However, that rule is perhaps problematic, because by the same reasoning, ‘animal’ is a syncategorematic expression, because if someone were to ask what sort of animal Socrates is, and if one were to respond ‘Socrates is an animal’, without some further determination, an understanding is not established, but one expects some further determination, namely ‘rational’ or ‘pale’ or ‘dark’, or something else of that sort. It must be said that these two cases are not alike, because, by responding in this way, ‘Socrates is an animal’, although one expects something else determining ‘animal’, yet a sentence signifying something true or something false is still established. But he who responds to the question of what sort of thing Socrates is, by saying that Socrate is, does not establish an

⁵⁷⁷ ‘ratio’: A, B

⁵⁷⁸ ‘esset’: B

⁵⁷⁹ ‘quia’: B

⁵⁸⁰ A, B

⁵⁸¹ A

⁵⁸² A

⁵⁸³ ‘pluri’: A

⁵⁸⁴ B

⁵⁸⁵ B

⁵⁸⁶ B

⁵⁸⁷ ‘aliquid’: B

⁵⁸⁸ B

⁵⁸⁹ ‘respondens dicendi quod’: A, ‘respondens dicendo’: B

⁵⁹⁰ ‘expectet’: B

⁵⁹¹ B

⁵⁹² ‘constituit intellectum de ista propositione, ‘Socrates est animal’’: A; ‘tamen constituitur orationem verum vel falsum significatam’: B

⁵⁹³ ‘factam de Socrate qualis est quod’: A; ‘de Socrate respondet dicenti’: B

⁵⁹⁴ B

constituit intellectum {istius propositionis}⁵⁹⁵, ‘Socrates existit’, quia {{potest}⁵⁹⁶ tale esse praedicatum}⁵⁹⁷ {non}⁵⁹⁸ dando responcionem ad hanc {quod}⁵⁹⁹ {poneretur Socrates}⁶⁰⁰ existere, ut si respondeatur quod Socrates est {operatus}⁶⁰¹ vel {aliquid}⁶⁰² tale. Unde si quaeratur {si}⁶⁰³ Socrates sit ens vel non ens, <et>⁶⁰⁴ respondens <dicit>⁶⁰⁵ quod Socrates est, sine {praedicatio}⁶⁰⁶, non constituit intellectum {audientis in aliqua propositione}⁶⁰⁷, quia talis posset esse responsio quod ipsa non poneret Socrates esse. Si respondeatur quod Socrates est non ens, ex hoc non sequitur quod Socrates {est ens}⁶⁰⁸. Unde {hoc verbum, ‘est’, non est tertium adiacens, quia non expresso praedicato}⁶⁰⁹ nihil significat, <quia>⁶¹⁰ nec esse {existente}⁶¹¹ nec esse specificum.

understanding of some statement. For the respondent does not establish an understanding of this statement, ‘Socrates exists’, because a predicate can be of such a sort in giving a response to this that Socrates is not indicated to exist, as if it were responded that Socrates is opiniable or something else of that sort. Hence if someone asks whether Socrates is a being or a non-being, and the respondent says that Socrates is, without anything else, he does not establish an understanding, because there could be a response which does not indicate that Socrates exists. If one were to respond that Socrates is a non-being, from this it does not follow that Socrates exists. Hence this verb, ‘is’, is not a *tertium adiacens*, because it signifies nothing – neither the being of existence nor some specified being – without an expressed predicate.

⁵⁹⁵ ‘de ista propositione’: A, B

⁵⁹⁶ ‘posset’: A

⁵⁹⁷ ‘in tale propositione praedicatum deficitur’: B

⁵⁹⁸ ‘in’: A, B

⁵⁹⁹ ‘quae’: A, B

⁶⁰⁰ ‘non poneret Socratem’: A; ‘non competit Socrati’: B

⁶⁰¹ ‘opiniabilis’: B

⁶⁰² ‘aliud’: A; ‘esse aliud’: B

⁶⁰³ ‘utrum’: A

⁶⁰⁴ B

⁶⁰⁵ B

⁶⁰⁶ ‘pluri’: A; ‘prolato’: B

⁶⁰⁷ ‘quaerentis de aliqua propositione’: A; ‘audientis et quarentis in hac propositione’: B

⁶⁰⁸ ‘existit’: A; ‘sit’: B

⁶⁰⁹ ‘‘est’, ut est tertium adiacens, quia non expresso praedicato’: A; ‘hoc verbum, ‘est’, ubi non est tertium adiacens expresse pro praedicato’: B

⁶¹⁰ B

⁶¹¹ ‘existentiam’: B

Tertio <est>⁶¹² notandum quod sicut hoc verbum, ‘est’, potest esse cathegorema vel syncathegorema, ita hoc participium, ‘ens’, potest esse cathegorema vel syncathegorema. Hoc {est, illud}⁶¹³ participium, ‘ens’, descendens ab hoc verbo, ‘est’, ut est secundum adiacens, est cathegorema, et est praedicatum in propositione in qua hoc verbum, [‘est’,]⁶¹⁴ praedicatur secundum adiacens, et hoc participium, ‘ens’, {prout descendit}⁶¹⁵ ab hoc verbo, ‘est’, {prout}⁶¹⁶ est tertium adiacens, est syncathegorema, nec est praedicatum nec pars praedicati. Per hoc patet quod haec {propositio}⁶¹⁷, ‘Animal est omnis homo’, <quia>⁶¹⁸ potest converti <in>⁶¹⁹ istam, ‘Ens omnis homo est animal’, secundum quod ly, ‘ens’, est syncathegorema, quia illud idem quod est praedicatum in prima, est subiectum in secunda, quia ‘ens’ descendens ab hoc verbo, ‘est’, ut est tertium adiacens, est syncathegorema, et {neque}⁶²⁰ est extremum nec pars extremi.

Circa primum notabile dubitatur, quia [non]⁶²¹ videtur quod hoc verbum, ‘est’, <non>⁶²² sit copula in omni propositione,

⁶¹² A

⁶¹³ ‘enim’: A, B

⁶¹⁴ A

⁶¹⁵ ‘descendens’: A; ‘ut descendit’: B

⁶¹⁶ ‘ut’: A, B

⁶¹⁷ ‘est bona conclusio’: B

⁶¹⁸ B

⁶¹⁹ A, B

⁶²⁰ ‘nec’: B

⁶²¹ B

⁶²² B

Third, we need to know that just as this verb, ‘is’, can be categorematic or syncategorematic, so also this participle, ‘being’, can be categorematic or syncategorematic. That is, this participle, ‘being’, derived from this verb, ‘is’, as it is a *secundum adiacens*, is categorematic, and it is the predicate in a statement in which this verb, ‘is’, is predicated as a *secundum adiacens*. Moreover, this participle, ‘being’, insofar as it is derived from this verb, ‘is’, as it is a *tertium adiacens*, is syncategorematic, and it is neither a predicate nor part of the predicate. Through this it is clear that this statement, ‘An animal is every human’, can be converted into this, ‘Being every human is an animal’, according to which ‘being’ is a syncategorematic expression, because the same term which is the predicate in the first, is the subject in the second, because ‘being’ derived from this verb, ‘is’, as it is a *tertium adiacens*, is a syncategorematic term, and is neither an extreme nor part of an extreme.

There is a notable doubt concerning the first objection, because it seems that this verb, ‘is’, is not the copula in

{quia}⁶²³ haec est {vera}⁶²⁴ propositio, ‘Socrates fit albus’, et in hac propositione hoc verbum, ‘est’, non est copula. Dicendum <est>⁶²⁵ quod hoc verbum, ‘est’, est copula in {hac}⁶²⁶ propositione, ‘Socrates fit albus’, quia hoc verbum, ‘fit’, resolvitur in hoc verbo, ‘est’, et <suum>⁶²⁷ participium eiusdem temporis et eiusdem significationis. Unde idem est dicere, ‘Socrates fit albus’ et ‘Socrates factus est albus’, secundum quod hoc participium, ‘factus’, {sit}⁶²⁸ praesentis temporis, et in hoc sensu idem est factum esse et esse in fieri. Unde verbum passivum, licet non habeat participium praesentis temporis, {scilicet}⁶²⁹ voce distincta a {voce}⁶³⁰ praeteriti temporis, habet tamen participium praesentis <temporis>⁶³¹ in eadem voce cum participio praeteriti temporis. Unde ‘amatus’, ‘lectus’, <‘doctus’,>⁶³² et huiusmodi sunt equivoce participia praeteriti temporis et praesentis, [et]⁶³³ ex {ista propositione}⁶³⁴ patet qualiter {illa}⁶³⁵ propositio, ‘Nullus

every statement, because this is a true statement, ‘Socrates becomes pale’, and in this statement, this verb, ‘is’, is not the copula. It must be said that this verb, ‘is’, is the copula in this statement, ‘Socrates becomes pale’, because this verb, ‘becomes’, can be resolved into this verb, ‘is’, and a participle of the same time and signification. Hence it is the same thing to say ‘Socrates becomes pale’ and ‘Socrates is made pale’, according to which this participle, ‘made’, has a present tense, and in this sense it is the same to be made and to come into being. Hence a passive verb, though it does not have a present-tense participle, namely an utterance distinct from a past-tense participle, still has a participle in the present tense in the same utterance with a past-tense participle. Hence ‘loved’, ‘read’, and participles of this sort are equivocally past-tense participles and present-tense participles, and from that statement it is clear

⁶²³ ‘nam’: A

⁶²⁴ ‘una’: A

⁶²⁵ B

⁶²⁶ ‘ista’: A

⁶²⁷ B

⁶²⁸ ‘est’: A, B

⁶²⁹ ‘sub’: A, B

⁶³⁰ ‘participio’: A, B

⁶³¹ B

⁶³² A, B

⁶³³ A, B

⁶³⁴ ‘his’: A, B

⁶³⁵ ‘ista’: B

sacerdos fit diaconus', et huiusmodi {debent}⁶³⁶ converti, [et cetera. Et haec de verbo sufficiant]⁶³⁷.

how this statement, 'No priest becomes a deacon', and statements of that sort, ought to be converted.

⁶³⁶ 'debeant': B

⁶³⁷ A, B